

GENERACIJA ZAV

Priručnik o
volontiranju za
srednjoškolce

GENERACIJA ZA V
Priručnik o volontiranju za srednjoškolce

Zagreb, 2014.

IZDAVAČ:

Volonterski centar Zagreb
Ilica 29, 10 000 Zagreb
+385 1 3013 829 / +385 98 373 615
vcz@vcz.hr / www.vcz.hr

AUTORICE:

Lejla Šehić Relić, Jelena Kamenko, Mirta Kovačević (Volonterski centar Osijek),
Jela Prgić Znika, Ivana Pavelić Šprajc (Volonterski centar Zagreb),
Gordana Forčić (Udruga za razvoj civilnog društva SMART)

UREĐIVALE:

Jelena Kamenko, Gordana Forčić, Marta Hauser, Ivana Kordić, Tamara Fabac

RECENZENTICA:

doc.dr.sc. Bojana Čulum

LEKTURA:

Tomislav Salopek, prof.

GRAFIČKO OBLIKOVANJE:

Lidija Novosel

ILUSTRACIJA NASLOVNICE:

Stipe Kalajžić

TISAK:

ACT Printlab d.o.o.

Zagreb, rujan 2014.

ISBN 978-953-7576-04-2

Ova publikacija izrađena je u sklopu projekta „Pokreni sebe, promijeni svijet – mobilizacija potencijala volontiranja u prevenciji nasilja među mladima“ financiranog od strane Europske unije kroz program *IPA 2010 – Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija*, a sufinanciranog od strane Grada Zagreba i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Projekt je proveden u partnerstvu četiri regionalna volonterska centra te Grada Zagreba i Grada Osijeka.

Europsku uniju čini 28 zemalja članica koje su odlučile postupno povezivati svoja znanja, resurse i sudbine. Zajednički su, tijekom razdoblja proširenja u trajanju od 50 godina, izgradile zonu stabilnosti, demokracije i održivog razvoja, zadržavajući pritom kulturalnu raznolikost, toleranciju i osobne slobode. Europska unija posvećena je dijeljenju svojih postignuća i svojih vrijednosti sa zemljama i narodima izvan svojih granica.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost VCZ-a i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta Europske unije niti Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Projekt sufinancira
Grad Zagreb

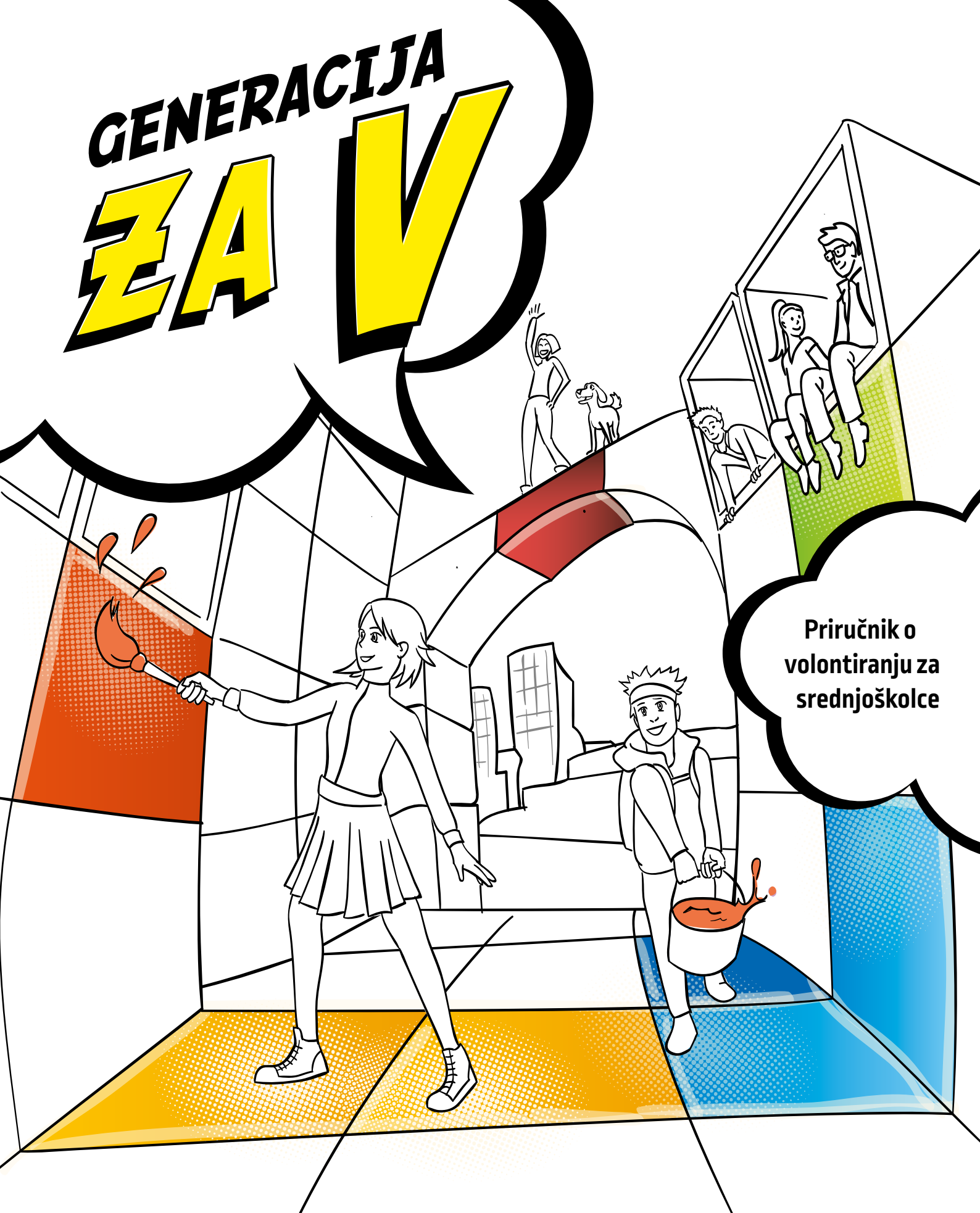

Projekt sufinancira
Ured za udruge Vlade
Republike Hrvatske

Projekt financira
Europska unija

GENERACIJA ZAV

Priručnik o
volontiranju za
srednjoškolce

SADRŽAJ

Uvod 6

**A
BE
CE
DA**
VOLONTIRANJA

8

Što je volontiranje i zašto je važno?	10
Tko može biti volonter	12
Civilno društvo – platforma za aktivno sudjelovanje građana	14
Aktivizam i volontiranje	17
Zašto volontiramo – motivacija	18
Ostvariti najbolje od volontiranja – dobrobiti od volontiranja	19
Dobrovoljno, ali odgovorno	23
Volontiranje mladih u EU-u	25
Vježbe za jednostavnije upoznavanje i razumijevanje sadržaja	27

ZAKORAČI U SVIJET VOLONTIRANJA

34

Kako početi?	36
Kako se uključiti u volonterske aktivnosti?	39
Samostalno pronalaženje volonterske prilike	39
Volonterski centri kao pomoć pri pronalasku volonterskog angažmana	41
Uključivanje u rad volonterskog kluba/ grupe u obrazovnoj ustanovi ili ustanovi koja se skrbi o djeci i mladima	42
Suradnja i uključivanje u aktivnosti različitih organizatora volontiranja u zajednici	43
Uključivanje učenika u volonterske akcije	45
Koordinator volontera	47
Vježbe za jednostavnije upoznavanje i razumijevanje sadržaja	48

VOLONTERI BEZ GRA- NICA

50

Što je međunarodno volontiranje?	52
Kratkotrajno volontiranje – međunarodni volonterski kampovi	52
Međunarodno dugotrajno volontiranje	55
Neformalne edukacije u inozemstvu	55

INSPIRACIJU I POTICAJ ZA

58

Primjeri dobre prakse iz inozemstva	60
Primjeri dobre prakse iz Hrvatske	63

Umjesto kraja...

71

Dokumenti o volonterstvu	72
Etički kodeks volontiranja	72
Potvrda o kompetencijama stečenima volontiranjem	74
Literatura	78

Uvod

Zauzeti se za nekoga ili nešto, pomoći, podržati, ublažiti ili suosjećati, glagoli su koje ćemo u ovome priručniku sustavno spominjati, ali ne kako bismo vas podučavali gramatiku. Ovaj priručnik nudi vam inspiraciju da ih primjenjujete u svakodnevnom životu na način koji će biti koristan za društvo u kojemu živite, a vas same učiniti bogatijima za dragocjena iskustva.

Volonteri glade
hrapava mjesta u
našim zajednicama.

Alice Sandstrom
(Jefferson Award Winner)

Volontiranje kao navika srca i građanska vrlina duboko je ukorijenjena u ljudskom duhu s dalekosežnim društvenim i kulturološkim učinkom. Slušanje drugih, briga o njihovim potrebama i pomoć u zadovoljavanju tih potreba dokazuju najveću ljudsku motivaciju. Ljudi pomažu jedni drugima iz ljubavi i empatije. Pa ipak, u svojoj najdubljoj duhovnoj dimenziji i u simboličnom značenju, volonterstvo nije samo nešto što činimo za druge. U pitanju su naše vlastite vrijednosti, naša humanost i potreba za vlastitim razvojem: mi jesmo ono što dajemo drugima.¹

Ovaj smo priručnik napisali kako bismo vam približili osnovnu ideju volontiranja, njegovu svrhu u jednome demokratskom društvu te svrhu koju može donijeti vašim vlastitim životima. Progovara prije svega mladim ljudima srednjoškolske dobi, u nadi da ćemo vas zateći u onome čarobnom trenutku između djetinjstva i odrasle dobi u kojemu vas život zove da izmislite sami sebe. Volontiranje vam želimo ponuditi ne samo kao moguću aktivnost za slobodno vrijeme nego i kao jednu sasvim posebnu avanturu – ekspediciju koja vam otvara put prema svijetu oko vas dok vas u isti mah upravlja prema vašemu unutrašnjem svijetu, potiče vas da se pitate tko ste zapravo, što vas zanima i što sve možete napraviti sa svojim životom. Vjerujte nam da su volonterski pothvati iskušana metoda pronalaska odgovora na ova ne baš jednostavna životna pitanja.

Koncept volontiranja uključuje male i velike, lokalne i globalne volonterske pothvate koji prekoračuju granice država, ali i one nevidljive izgrađene od predrasuda i uskih gledišta.

Ljudi koji se dobrovoljno angažiraju u društvu danas imaju važnu ulogu u napretku i dobrobiti u razvijenim demokratskim zemljama, zemljama u razvoju te unutar nacionalnih i UN-ovih programa za humanitarnu pomoć, tehničku suradnju i promovi-

ranje ljudskih prava, demokracije i mira. Volonterski je angažman osnova na kojoj počivaju mnoge neprofitne organizacije, profesionalna udruženja i ostale slične organizacije.

Sloboda izbora, razvoj osobnih potencijala, promocija i zaštita ljudskih prava, briga za održivi razvoj i interkulturalno učenje neke su od najvažnijih vrijednosti koje mogu znatno utjecati na društveni razvoj mladog čovjeka.

Uz prikaz osnovnih ideja vezanih za volontiranje i njegovu ulogu u civilnome društvu priručnik vam donosi i praktične smjernice o tome kako se uključiti u volonterske aktivnosti te kako, kroz različite vježbe i aktivnosti, potaknuti svoje prijatelje i poznanike da se aktiviraju i dalje šire krugove solidarnosti.

Uključivanje u volonterske aktivnosti može biti jedan od načina kako steći priliku izraziti svoje mišljenje i osjećati se odraslima i pronaći mjesto gdje ćete ne samo djelovati fizički nego i mjesta na kojemu možete biti aktivni u traganju za odgovorima. Uključivanje u volonterske programe izvrstan je način da budete produktivni i aktivni članovi zajednice tijekom svojeg odrastanja u aktivnostima primjerenima vašoj dobi i vještinama koje neće biti rizične za vaše zdravlje, razvoj i uspjeh u ispunjavanju školskih obaveza. Kroz volontiranje možete osnažiti svoja stajališta i vrijednosti, upoznati sebe u odnosu prema drugima i s obzirom na potrebe okoline te omogućiti da vrijednosti do kojih vam je stalo žive za bolju budućnost.

U trenutku kada je popularnost virtualnih prijatelja, društvenih mreža i zajednica velika, pokušali smo predstaviti sve vrijednosti stvarnog doživljaja ljudi i svijeta oko nas.

Iskreno se nadamo da će vam ovaj priručnik poslužiti kao dodatno nadahnuće i poticaj.

¹ Iz izvješća gospodarskog i socijalnog vijeća UN-a: *The Role of Volunteerism in the Promotion of Social Development*; [<http://www.worldvolunteerweb.org/policy/international/reports/index.htm>]

Nikada ne sumnjaj u to
da mala grupa ljudi može
promijeniti svijet. Uistinu,
to je jedino što ga
je ikada i mijenjalo.

Margaret Mead

Abeceda volontiranja poglavlje je u kojemu ćeš
pronaći sve važne informacije potrebne da se
poblje upoznaš s osnovnom idejom, pojmovima i
vrijednostima volontiranja. Ovdje možeš saznati:

- što je volontiranje
- zašto je važno
- tko može biti volonter
- što je civilno društvo
- u kakvom su odnosu aktivizam i volontiranje
- kako izgleda volontiranje u svijetu
- kako možeš ostvariti najbolje od volontiranja
- zašto volontiramo
- koje su dobrobiti i vrijednosti volontiranja
- kako je volontiranje uređeno u nas i
- na koji je način volontiranje prepoznato u nas
i u Europi.

Osim navedenoga, pronaći ćeš i niz zanimljivih
vježbi za sebe i svoje prijatelje koje će vam
pomoći bolje razumjeti svijet volontiranja.

**Prođimo zajedno kroz
abecedu volontiranja...**

**A
BE
CE
DA**

VOLONTIRANJA

ŠTO JE VOLONTIRANJE I ZAŠTO JE VAŽNO?

Volontiranje nam daje mogućnost da na život gledamo drugim očima. Pokatkad se previše brinemo o stvarima kao što su ocjene ili se ljutimo zato što nemamo najskuplje tenisice ili najnoviju videoigru. Volontiranjem se na neko vrijeme koncentriramo na druge umjesto na sebe.

Kadšto se pak, kada pogledamo te druge i ovaj naš zajednički svijet, osjećamo potpuno bespomoćni pred težinom problema koje vidimo. Katkad nam je zato lakše okrenuti glavu prema vedrijoj strani ulice i pokušati zaboraviti da tamnija strana postoji. Volontiranje nam vraća vjeru u sebe, u svoju sposobnost i kapacitet da ponudimo vlastite odgovore na probleme oko nas. Vjeru da možemo nabolje promijeniti svoj i možda još nečiji svijet, čak iako nismo Supermen koji vlastoručno može spasiti baš cijelu Zemlju.

Volonterska nas iskustva često stavljaju u drugo okruženje, izlažu ljudima i situacijama s kojima se ne bismo susreli u svojem svakodnevnom životu.

Vidjeli ste na vijestima ljude pogođene olujama, potresom ili nekom drugom prirodnom nepogodom. Možda ste prošli pokraj beskućnika koji živi na ulici. Ili ste možda bili u skloništu za napuštene životinje i poželjeli tim životinjama pružiti dom ili pak možda do sad niste znali da u nekim dijelovima našega grada žive djeca kojoj je potrebna zimska odjeća.

Dobar je osjećaj pomoći drugima u nevolji i znati da neko dijete ima toplu zimsku jaknu, čizme ili kapu. Bez obzira na to je li riječ o zimskoj odjeći, hrani za gladne, domovima za neželjene ljubimce – volontiranje znači jednu važnu stvar: ti si taj koji činiš razliku u svijetu.

Volontiranje je prije svega optimistična aktivnost i stoga sam čin volontiranja u sebi uključuje sanjarenje – sanjarenje o tome da se neki problem može riješiti, da se cilj može ostvariti, da učinjeni napor mijenja situaciju nabolje.

Brojne su odrednice, dimenzije i načela volonterskog angažmana, a, najšire definirano, volontiranje je neplaćena, nekarijistička, neprofitna, slobodno izabrana aktivnost. Obavlja se u korist drugih i cijelog društva, a volonteri nemaju od njega nikakvu financijsku korist i ne rade to da bi se uzdržavali. No možda je najljepša stvar u tome da, radeći na korist drugih, volonteri istodobno rade na samima sebi, svojem vlastitom, osobnom i profesionalnom razvoju kroz izrazito širok spektar mogućnosti koje ono otvara.

Volontiranje je
najljepši hobi koji
čovjek može raditi.
Ono ispunjava dušu i
tijelo.

Antea Fijačko, 3. d,
Škola za medicinske sestre
Mlinarska, Zagreb

Definicija volontiranja u RH

„...dobrovoljno ulaganje osobnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit druge osobe ili za zajedničku dobrobit..., bez postojanja uvjeta isplate, novčane nagrade ili potraživanja druge imovinske koristi.“

Dugotrajno volontiranje je ono koje volonter obavlja redovito i kontinuirano, na tjednoj osnovi u razdoblju od najmanje tri mjeseca bez prekida.

Kratkotrajno volontiranje je ono koje volonter obavlja jednokratno ili povremeno u vremenski ograničenom trajanju.

*Zakon o volonterstvu
(NN, 58/07. i 22/13.)*

Prema Europskoj povelji (1998.), volontiranje se definira na sljedeći način.

Djelatnost u interesu ljudi.

Djelatnost koja nije motivirana financijskim interesom.

Djelatnost koja se provodi na lokalnoj ili nacionalnoj razini.

Djelatnost koja je dragovoljna.

Djelatnost koja je miroljubiva.

Djelatnost koja je utemeljena na osobnoj motivaciji i slobodi izbora.

Djelatnost koja potiče razvoj ljudskih potencijala.

Djelatnost koja potiče aktivnu građansku ulogu na dobrobit zajednice.

Djelatnost koja poboljšava kvalitetu življenja na načelima solidarnosti.

Traganje za predodžbama društva nesigurne budućnosti.

Poticaj iskorištavanju poduzetničkih prigoda.

Osnova razvoja partnerskih odnosa između aktera sustava blagostanja.

Poticaj samoorganiziranja ljudi pri rješavanju problema!

Iskustvo koje dobivate s volontiranjem daje vam, na kraju, jednu sasvim novu perspektivu. Daje vam priliku da se zapitate „zašto“ i da na temelju osobnih doživljaja, a ne nečega što ste čuli na televiziji ili pročitali na internetu, dođete sami do odgovora koje trebate za stvaranje vlastite slike – o svijetu i o samima sebi.

Volontiranje je najmanje moguće ulaganje, a najveći mogući dobitak.

Anita Rončević, 4. e,
IX. gimnazija, Zagreb

Volontirati možemo svi, svaka je pomoć važna i dragocjena. Volonteri smo svi mi, svaka osoba koja pomaže u želji za bolje i ljepše sutra. Volonter ne traži naknadu za svoj rad i ne žali za žrtvovanim vremenom. Zna da će mu trud biti nagrađen osmijehom, zahvalom, ljepšim okolišem..., najvažnije je da to što radimo, radimo s voljom i predanošću.

Ana Plejić, učenica
3. razreda ekoloških
tehničara Tehničke škole
i prirodoslovne gimnazije
Ruđera Boškovića, Osijek

TKO MOŽE BITI VOLONTER

Važno je naglasiti da volontirati može gotovo svatko! Dob, obrazovanje i status razlikuju se od sredine do sredine, ali ono što je zajedničko svim volonterima jesu:

- ISKRENOST u želji za pomaganjem,
- OSJETLJIVOST za vrstu i način rada organizacije u kojoj se volontira,
- ODGOVORNOST za zadatak koji se prihvati,
- POŠTOVANJE privatnosti organizacije i njezinih članova,
- STRPLJENJE u odnosu prema drugim članovima, volonterima, zaposlenicima,
- SPOSOBNOST prihvatanja prilike za pružanjem pomoći,
- SURADNJA i volja u poštovanju individualnih razlika.

Prema Zakonu o volonterstvu:

Volonter može biti fizička osoba starija od 15 godina.

Volontiranje osoba mladih od 18 godina omogućeno je Zakonom uz posebne uvjete - uz pisanu suglasnost zakonskog zastupnika; ne smiju volontirati izvan granica Hrvatske bez pratnje zakonskog zastupnika; ne smiju biti uključeni u dugotrajno volontiranje (radi zaštite).

Volontiranje osoba mladih od 15 godina omogućeno je odgojem za volontiranje kroz odgojno-obrazovne institucije.

Ograničenje za volontiranje postoji za osobe koje su počinile neka kaznena djela pri volontiranju u aktivnostima s djecom, osobama s invalidnošću, starim i nemoćnim osobama, osobama lišenima poslovne sposobnosti i sl.

Kada se odlučiš na volontiranje, a, ako nisi napunio 18 godina, prije volontiranja moraš dobiti pisanu suglasnost svojih roditelja ili skrbnika. Olučiš li se volontirati u organizacijama u zajednici, a njihovi su korisnici djeca, osobe s invalidnošću, starije i nemoćne osobe, bolesne osobe ili osobe koje su potpuno ili djelomice lišene poslovne sposobnosti, radi zaštite korisnika, volontera i organizatora volontiranja i sukladno Zakonu o volonterstvu potpisuje se ugovor o volontiranju. Ako si još uvijek maloljetan, ugovor o volontiranju potpisuješ uz svojeg roditelja/skrbnika.

Bitne sastavnice ugovora o volontiranju jesu podatci o:

- ugovornim stranama te o njihovu prebivalištu, odnosno sjedištu
- mjestu volontiranja i vremenu trajanja volontiranja
- volonterskim aktivnostima ili uslugama koje će pružati
- pravima i obvezama volontera i organizatora volontiranja
- osobnoj sigurnosti volontera tijekom volontiranja u skladu s odredbama ovoga Zakona
- načinu osiguravanja ugovorenih prava volontera
- načinu prestanka ugovora o volontiranju.

CIVILNO DRUŠTVO – PLATFORMA ZA AKTIVNO SUDJELOVANJE GRAĐANA

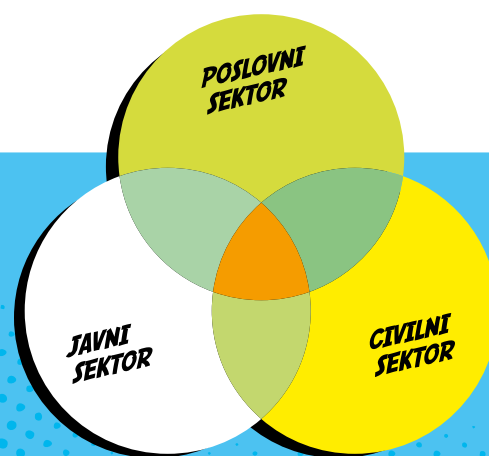
Okosnicu civilnoga društva činimo mi kao aktivni građani. Aktivno sudjelovanje nas građana očituje se u našem zanimanju za javna pitanja društva i društvene potrebe. Najveća vrijednost civilnoga društva leži upravo u njegovoj mogućnosti poticanja građana na aktivno sudjelovanje. U modernim demokratskim društvima naše je pravo, ali i odgovornost dati svoj doprinos društvu.

Najjednostavnije rečeno, civilno društvo obuhvaća dobrovoljno organiziranje i uključivanje građana radi buđenja svijesti i zadovoljavanja potrebe određene grupe ljudi te rješavanja problema u zajednici.

Civilno društvo

„Civilno je društvo prostor između obitelji, države i tržišta gdje se građani udružuju zbog promicanja zajedničkih interesa. Civilno društvo je društvo građana, njihovih inicijativa, skupina i organizacija koje imaju svoj ustroj, vlastitu upravu, neprofitni status, u svoje aktivnosti uključuju volontere, građani ulaze u njihovo članstvo na dobrovoljnoj osnovi, a kao takvima različiti im dionici daju materijalne potpore.

Civilno društvo je mjesto ostvarivanja zajedništva, okvir potvrđivanja slobode, prostor traganja za smislom, nepresušni izvor inovacija, titravi poticaj za društvenom obnovom. Organizacije civilnog društva daju socijalno ljepilo koje društvo drži zajedno.“²

„Civilno (građansko) društvo (civic community) podrazumijeva slobodu samoorganiziranja ('odozdo') od obitelji do države. Takvo civilno društvo oblik je demokracije u kojoj individue aktivno participiraju u javnom životu. Informatičkim rječnikom iskazano, to je umreženo društvo koje najvećim dijelom timski priprema, donosi i provodi odluke.“³

² Bežovan, G., Zrinščak, S.: Civilno društvo u Hrvatskoj, Naklada Jesenski i Turk, Hrvatsko sociološko društvo, Zagreb, 2007., str. 18.

³ Lauc, Z.: Temeljni pojmovi lokalne samouprave, Lokalna samouprava – hrvatska i nizozemska iskustva, Hrvatski institut za lokalnu samoupravu, Osijek, 2006., str. 32.

Ako promatramo prethodno navedene definicije, možemo uočiti nekoliko zajedničkih karakteristika i obilježja civilnoga društva: dobrovoljnost i slobodu udruživanja i samoorganiziranja građana, djelovanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa i općeg dobra, neovisnost o državi i profitnom sektoru, postojanje vlastitog ustroja te udruge kao najčešći oblik organiziranja građana.

Pitaš li se možeš li učiniti nešto za druge ljude, životinje ili okoliš, kako saznati komu je pomoć najpotrebnija? Kako možeš sudjelovati? Svoj doprinos kao građanin možeš dati bilo sudjelujući preko organizacija civilnoga društva (OCD), putem civilnih inicijativa ili kao aktivan pojedinac. Veliku ulogu u uključivanju građana u različite aktivnosti u zajednici imaju OCD-i, kao i neformalne inicijative građana, koji mogu privući građane na sudjelovanje. Pri tome

OCD-i i inicijative trebaju održavati bliske kontakte s njihovim zajednicama i obavještavati građane o tome što rade, poslati jasnu poruku o tome zašto provode određene projekte i aktivnosti u koje se građani mogu uključiti, biti dostupni građanima i pružiti im mogućnost da budu uključeni.

Aktivno sudjelovanje jača građane u rješavanju problema koji unaprjeđuju kvalitetu života zajednice.

Prednosti aktivnog sudjelovanja građana

Građani aktivno uključeni u provedbu različitih projekata u zajednici imaju osjećaj vlasništva i veća je vjerojatnost da će u budućnosti biti spremni pružiti podršku i voditi brigu o različitim problemima u zajednici.

Građani mogu pružiti vještine i znanja koji su u određenome trenutku potrebni zajednici kako bi riješila nagomilane probleme.

Uključivanje građana na dobrovoljnoj bazi, kao volontera, omogućuje učinkovitije zadovoljavanje potreba u zajednici.

Velike grupe građana koje rade na određenim projektima pridonose i njihovoj prepoznatljivosti u zajednici.

Sudjelovanjem u lokalnim projektima i aktivnostima građani uče o pomalo već zaboravljenim vrijednostima u današnjemu svijetu, kao što su solidarnost, poštovanje različitosti i sl. te tako uočavaju potrebe svojih sugrađana i lakše pronalaze načine kako da im pomognu.

Građani se mogu osjećati korisnima i važnima za ono što su učinili u zajednici; dobiti priznanje i poštovanje ostalih članova zajednice; steći nova poznanstva; steći nova iskustva i vještine; dobiti osjećaj zadovoljstva kada vide dugoročne rezultate onoga na čemu su radili u zajednici.

Zajednica na taj način može biti informirana o potrebama građana i zadovoljiti ih, omogućiti građanima utjecaj na budućnost zajednice, razviti povjerenje u zajednici, dobiti potporu građana te povećati razinu građanskog sudjelovanja.

AKTIVIZAM I VOLONTIRANJE

Vjerojatno ste do sada čuli za Amnesty International ili Human RightsWatch ili za mlade uključene u Udrugu srednjoškolaca⁴, organizacije koje identificiraju ključne probleme i zalažu se za njihova rješenja. Upravo ovakvi primjeri predočavaju aktivizam u zajednici.

Što *Amnesty International* čini aktivističkom organizacijom? Prije svega, to je globalni pokret s više od tri milijuna podupiratelja, članova i aktivista u više od 150 zemalja koji se zalaže za poštivanje ljudskih prava.

Jedan od važnijih i najčešćih oblika aktivnog sudjelovanja građana u zajednici jest volontiranje. Tako se, primjerice, pojedinci kojima su vrijednosti koje promiče *Amnesty International* bliske, mogu uključiti u neke njihove volonterske akcije koje se protežu od istraživanja, promotivnih kampanja do vrlo konkretnih akcija u zajednici.

Volontiranje na ovaj način potiče društveni aktivizam. Tako volontiranje, kao društveni fenomen, pridonosi pojačanom sudjelovanju građana u društvenom životu, pomaže stvaranju lokalnih mreža i stvara osjećaj odgovornosti za rješavanje problema koji postoje u zajednicama.

Jedna od osnovnih razlika između aktivista i volontera jest u tome da su aktivisti najčešće usmjereni prema strukturama (npr. primjer vlade različitih država), a volonteri prema ljudima. *Amnesty International* se na međunarodnoj i nacionalnoj razini bavi zastupanjem interesa, podizanjem svijesti o potrebi zaštite ljudskih prava, dok volonteri izravnim akcijama na lokalnoj razini također pridonose zajedničkom cilju: borbi protiv globalnog kršenja ljudskih prava.

Iako postoje određene razlike, za volontiranje i aktivizam možemo reći da su u dinamičnom odnosu:

- svrhoviti su i orijentirani na društvene promjene
- potiču sudjelovanje ljudi u različitim sredinama
- promiču socijalno uključivanje.

⁴ Udruga srednjoškolaca bavi se informiranjem, obrazovanjem i umrežavanjem srednjoškolaca na nacionalnoj i europskoj razini, a glavni su joj ciljevi promicanje prava učenika, jačanje suradnje sa srodnim organizacijama u Hrvatskoj i izvan nje, suradnja s učeničkim vijećima, promoviranje tolerancije, kulture različitosti i nenasilja te informiranje učenika. (Više na <http://usred.hr>)

ZAŠTO VOLONTIRAMO – MOTIVACIJA

Vjerujemo da su neki od vas imali priliku susresti se s nekim volonterskim aktivnostima. Možda ste sudjelovali u volonterskoj akciji bojenja dječjeg igrališta, uređenja parka, kreativnoj radionici za djecu ili ste bili zabavno društvo prateći osobu starije životne dobi u šetnju. Jeste li se zapitali što vas je na to potaknulo?

Na volontiranje nas potiču različiti osjećaji i potrebe koji su vrlo često slojeviti i obuhvaćaju unutarnju motivaciju (želju da pomognemo onima kojima je pomoć zaista potrebna, korist za zajednicu) i vanjsku motivaciju (vlastite interese, želju za upoznavanjem novih ljudi, učenjem novih vještina i/ili ugodnim i korisnim provođenjem slobodnoga vremena).

Trenutak spoznaje da materijalizam ne donosi nikakvo zadovoljstvo naspram iskrenih emocija na nečijem licu ono je zbog čega se isplati žrtvovati bilo koje vrijeme i posvetiti se volontiranju.

Marija A. Galešić, 3. d,
Škola za medicinske
sestre Mlinarska, Zagreb

6 motivacijskih kategorija volontiranja

Dva američka psihologa, Clary i Snyder, napravila su listu 6 glavnih motivacijskih kategorija volontiranja:

VRIJEDNOSTI - Nekim ljudima volontiranje omogućuje da djeluju u skladu s osobnim uvjerenjem o važnosti pomaganja drugima.

RAZUMIJEVANJE - Za neke ljude volontiranje ima funkciju propitivanja i shvaćanja, pri čemu se kroz volontiranje zadovoljava želja za razumijevanjem ljudi kojima se pruža pomoć, organizacije za koju se volontira ili samih sebe.

KARIJERA - Nekim ljudima volontiranje omogućuje usvajanje novih znanja i vještina koje im mogu pomoći u pronalaženju zaposlenja ili u razvoju karijere.

DRUŠTVO - Za neke je volontiranje uspostavljanje novih društvenih kontakata i susretanje novih i zanimljivih ljudi.

POŠTOVANJE - Volontiranje može pomoći osobi u podizanju samopoštovanja i samopouzdanja.

ZAŠTITA - Volontiranje može poslužiti pojedincima da pobjegnu od negativnih osjećaja krivnje ili osamljenosti.

Bez obzira na motive, važno je naglasiti kako ljudi volontiraju zbog različitih motiva, koji uključuju one osobne isto toliko koliko i altruizam, što dokazuje da volonterstvo omogućuje zadovoljenje najrazličitijih potreba.

Oni kojima pomažemo ne mogu uspješno i usklađeno zadovoljavati svoje potrebe. Nedostatke će izražavati na različite načine i različitim reakcijama. Osoba kojoj pomažemo svojim volonterskim angažmanom sama će nas dovesti do potrebe koja je nezadovoljena. Kad to saznamo, mnoge ćemo dvojbe mnogo lakše riješiti.

Volim volontirati
zato što malim djelima
mogu učiniti toliko
mnogo!

Filip Krbavac, 4. c,
I. gimnazija, Zagreb

OSTVARITI NAJBOLJE OD VOLONTIRANJA – DOBROBITI OD VOLONTIRANJA

Sudjelovanje u volonterskim aktivnostima ne nudi nam samo priliku za širi doprinos društvu nego, volontirajući, stječemo ili poboljšavamo svoje profesionalne sposobnosti neformalnim oblicima učenja koje nam poslije može koristiti u nastavku obrazovanja ili pri traženju posla.

Poklanjajući svoje slobodno vrijeme, vrlo je važno uživati i ostvariti sljedeće koristi od volontiranja.

Korist od volontiranja 1: Volontiranje povezuje s drugima

Jedna od dobro poznatih prednosti volontiranja jest utjecaj na zajednicu. Volonteri su ljepilo koje povezuje zajednicu. Volontiranjem se uključujemo u zajednicu i činimo je boljim mjestom. Volontiranje je dvosmjerna ulica: donosi korist nama i našim obiteljima, kao i onima kojima smo odlučili pomoći. Posvećivanjem svojega vremena stječemo nove prijatelje, širimo vidike i nadograđujemo socijalne vještine.

Nikad prije nisam
volontirao; katkad se više daješ fizički,
kadšto psihički, ali jedno i drugo divan je osjećaj
koji ti ispunjava dušu i tijelo i tjera dalje. Lijepa su
to druženja i za one koji pomažu drugima i za one koji
primaju pomoć, nakon zajednički provedena vremena
sretniji su i zadovoljniji. Na taj način upoznajem svoje
vršnjake iz škole, nešto novo naučim i sretan sam što
mogu biti članom jedne takve zajednice. Na nekim
mjestima ne bih niti bio da nije bilo takvog
druženja i događaja.

Christian Čturić, 2. raz.,
Tehnička škola Ruđera
Boškovića, Zagreb

Volontiranjem stječemo nove prijatelje i učvršćujemo veze u zajednici

Jedan od najboljih načina da steknemo nove prijatelje i učvrstimo postojeće odnose jest sudjelovanje u zajedničkim aktivnostima. Volontiranje je odličan način da upoznamo nove ljude, posebno ako smo u novoj okolini. Volontiranjem učvršćujemo svoje veze u zajednici, proširujemo mrežu potpore i družimo se s ljudima s kojima dijelimo interese, zabavu i aktivnosti koje nas ispunjavaju.

Volontiranjem unapređujemo socijalne vještine

Dok su neke osobe po prirodi vrlo otvorene, druge su sramežljive i teško stječu nova poznanstva. Volontiranje nam pruža mogućnost da vježbamo i razvijamo socijalne vještine jer smo u stalnom kontaktu s osobama koje imaju zajedničke interese. Nakon toga lakše je proširiti veze, upoznati više prijatelja i ostvariti kontakte.

Volontiram dvije godine. Počeo sam volontirati u svojoj školi jer sam osjetio potrebu da pomazem drugima. Najdraže mi je raditi i družiti se s djecom jer se uz njih bavim i često prisjetim svoga djetinjstva. Najljepša mi je uspomena kada sam prvi put došao u dječji dom i kada me jedan dječak odmah zagrlio nazvavši me svojim najboljim prijateljem. Stekao sam mnogo novih poznanstava i prijateljstava i s volonterima i s ljudima kojima smo pomagali i koje smo posjećivali. Svatko bi trebao volontirati jer je sreća veća dijelimo li je s drugima.

Marin Mrsić,
Volonteri Druge,
II. gimnazija Split

Volontiranje s obitelji

Iako usklađivanje obveza cijele obitelji znači izazov, volontiranje s obitelji ima mnogobrojne prednosti. Djeca i mladi promatraju što odrasli rade i tako stječu uvid u koristi koje im volontiranje pruža: osjećaju da je dobro činiti dobro i da imaju mogućnost potaknuti promjene u društvu. To je također izvrstan način upoznavanja organizacija civilnoga društva i ustanova u zajednici u kojima se mogu pronaći različite aktivnosti za djecu, mlade i njihove obitelji.

Korist od volontiranja 2:

Volontiranje je dobro za psihofizičko zdravlje

Volontiranje povećava samopouzdanje. Volontiranjem se podižu samopouzdanje, samopoštovanje i općenito zadovoljstvo životom. Čineći dobro za druge i zajednicu, stječemo prirodan osjećaj postignuća. Uloga volontera pruža osjećaj ponosa i osobne vrijednosti. Što smo zadovoljniji sobom, to je vjerojatnije da ćemo pozitivno gledati na svoje živote i buduće ciljeve.

Volontiranje može donijeti novi optimizam. Jedan od ključnih čimbenika pesimizma jest socijalna isključenost. Volontiranjem se ostvaruje svakodnevni kontakt s drugima koji pomaže u uspostavljanju čvrstog sustava podrške, a koji zauzvrat štiti od nepovoljnih utjecaja u vrijeme kada se suočavamo s izazovima.

Pokretljivost mi je ograničena – mogu li ipak volontirati?

Zbog nemogućnosti prijevoza, vremenskog ograničenja, invalidnosti ili nekoga drugog razloga, mnogi radije volontiraju preko telefona ili računala. Postoje mnoge volonterske aktivnosti koje se mogu obavljati od kuće, kao primjerice pisanje ili grafički dizajn. U današnje vrijeme moderne tehnologije mnoge organizacije trebaju pomoć s elektroničkom poštom i mrežnim stranicama. Ako smatraš da bi volontiranje od kuće mogla biti prava stvar za tebe, kontaktiraj

Tužno je vidjeti nekoga tko si sam ne može pomoći, a bit je volontiranja pomoć potrebitima. Uljepšati nečiji dan nečim što meni ne znači mnogo, a njima je sve. Smatram da ne volontiram samo ja pomažući drugima, oni također volontiraju pomažući meni. Ispunjavaju mi srce veseljem zbog malih stvari, osjećam se bolje i mislim da postajem bolja osoba. Na tome sam zahvalna tim ljudima. Zato želim volontirati.

Dolores Skrenković,
2. st, Medicinska škola
Osijek

organizaciju koja ti se sviđa i raspitaj se o mogućnostima unutar te organizacije. Neki organizatori volontiranja mogli bi tražiti od tebe da prođeš odgovarajuću izobrazbu ili da povremeno sudjeluješ na sastancima. Bilo bi dobro provjeriti imaš li dovoljno mogućnosti za socijalni kontakt i mogu li ti organizatori volontiranja pružiti podršku ako bude bilo kakvih pitanja.

Korist od volontiranja 3: Volontiranje može unaprijediti karijeru

Volontiranje nam pruža mogućnost stjecanja vještina koje se primjenjuju na radnome mjestu, kao što su timski rad, komunikacija, rješavanje problema, planiranje, upravljanje zadacima i organizacijom. Možda ćemo dobiti poticaj da na radnome mjestu jednoga dana upotrijebimo vještine koje smo stekli volontirajući.

Volontiranjem možemo steći profesionalno iskustvo

Volontiranjem nam se pruža prilika da isprobamo novo zanimanje bez dugoročnih obveza. To je također odličan način da steknemo iskustvo na novom polju. Primjerice, ako te zanima njega bolesnika, možeš volontirati u bolnici ili u domu za starije i nemoćne osobe. Volontiranje nas također može dovesti do organizacije ili stažiranja, što može koristiti našoj karijeri.

Volontiranjem se mogu steći vrijedne profesionalne vještine

To što samo volontiranje nije plaćeno ne znači da su vještine koje stječemo osnovne. Mnoge volonterske pozicije zahtijevaju dodatnu, ciljanu izobrazbu. Tako na primjer možeš postati iskusni krizni savjetnik dok volontiraš u skloništu za žene ili dobro informirani povjesničar volontirajući kao asistent u muzeju.

Volonteri su ljudi koji pridonose općem dobru građana. Volontirajući, otkrivamo sposobnosti i vještine za koje nismo niti znali da ih imamo.

Volonterski klub Tehničke škole i prirodoslovne gimnazije Ruđera Boškovića, Osijek

Volontiranjem možemo nadograditi vještine koje već imamo i iskoristiti ih za pomoć široj zajednici. Primjerice, volontiranjem možeš podizati svijest o problemima u zajednici koji te najviše smetaju, dok istodobno razvijaš i unapređuješ vještine javnog nastupa, komunikacije i marketinga.

Jedine vještine potrebne za volontiranje jesu strast i pozitivan stav

Iako svladavanje novih vještina može biti od koristi svakoj osobi, one nisu nužne da bismo doživjeli ispunjujuće volontersko iskustvo. Najvrednije vještine kojima možemo dati svoj doprinos jesu suosjećanje, otvorenost i spremnost za prihvaćanje novih stvari, volja da činimo ono što je potrebno i pozitivan stav.

Korist od volontiranja 4:

Volontiranje donosi zabavu i mogućnost istraživanja vlastitih interesa

Volontiranje je zabavan i jednostavan način koji nam pruža mogućnost da istražimo svoje interese i strasti. Ono nam može pružiti svrsishodan, zanimljiv i opuštajući bijeg iz svakodnevne rutine, kao i probuditi kreativnost, motivaciju i viziju koje ćemo prenijeti u svoj privatni i profesionalni život.

Volontiranje ti možda ne donosi zaradu, ali donosi nešto mnogo važnije, a to je jačanje samoga sebe i rad na sebi i svojim kompetencijama. Ovo je izvrsna prilika da što više naučiš i dokažeš se u nečemu te shvatiš svoj put. Volontiranjem se možda nećeš zaposliti u pravome smislu, ali će te ono pripremiti za posao kada za to dođe vrijeme. Naučit će te nečemu što ne možeš naučiti u školi ni doma, a pružit će ti osjećaj iskustva u radnoj okolini.

Adrijana, Centar mladih
Ribnjak, Zagreb

DOBROVOLJNO, ALI ODGOVORNO

Svi volonteri trebaju potporu, a ona ovisi o vrsti posla i o njihovim potrebama. Kako bi svi uključeni, volonteri, zaposlenici organizatora volontiranja (udruge, ustanove) i korisnici organizatora volontiranja, bili zadovoljni i kako bi se najbolje odgovorilo na potrebe svih, za volontera je važno znati što organizacija, u kojoj želi volontirati, od njega očekuje. Specifičnosti očekivanja razlikuju se od organizacije do organizacije, od programa do programa, ali ono što sve organizacije očekuju od svojih volontera jest sljedeće:

- profesionalan odnos prema angažmanu koji su prihvatili
- spremnost za učenje, usvajanje novih znanja i vještina
- doprinos razvoju organizacije i zajednice u kojoj djeluju
- dolazak na vrijeme ili najavu svojeg kašnjenja/ nedolaska
- upoznavanje s ciljevima i načinom rada organizacije
- pouzdanost
- spremnost i fleksibilnost u prihvaćanju načina rada i neočekivnih situacija
- nove ideje i spremnost za prihvaćanje novih ideja
- spremnost na timski rad i komunikaciju
- pravodobna reakcija na izazove pri volontiranju te obraćanje koordinatorskom
- služiti kao pozitivan i ohrabrujući primjer u pružanju informacija o svojem volonterskom angažmanu i organizaciji.

Svaki je volonter vrijedan član organizacije i ima pravo očekivati sljedeće stvari zauzvrat.:

- **UPOZNAVANJE** s misijom, ciljevima, programima i projektima organizacije te s pravilima koja vrijede za odnos prema zaposlenicima, korisnicima i volonterskom angažmanu.

- **ORIJENTACIJU** koja pomaže u lakšem snalaženju i edukaciju ako je potrebna.
- **SPECIFIČNE UPUTE** i jasne instrukcije za svaki novi zadatak.
- **RAZUMNE ZADATKE** koji će se odnositi na volontersku poziciju i koji će iskoristiti znanje, vještine, talente – jasan opis volonterske pozicije.
- **POŠTOVANJE** jer su volonteri osobe koje daju važan doprinos organizaciji i razvoju projekata.
- **OSOBU** koja je zadužena za pomoć u rješavanju problema i izazova u volontiranju.
- **PRIZNANJE** za dobro obavljen zadatak.
- **ODGOVARAJUĆI RADNI PROSTOR** za obavljanje zadataka.

Važno je pronaći odgovarajuću volontersku poziciju i imati mogućnost komunikacije s ljudima u volonterskoj organizaciji.

- Postavljaj pitanja. Uvjeri se da volonterska pozicija odgovara tvojim vještinama, ciljevima i vremenu koje želiš utrošiti. Ako imaš pitanja, obvezno ih postavi. Neka od pitanja koje možeš postaviti svojem koordinatorskom volontera jesu s kim ćeš raditi i komu možeš postavljati pitanja.
- Saznaj što se od tebe očekuje. Prije početka uvjeri se da se u organizaciji osjećaš ugodno, da znaš što se od tebe očekuje i razumiješ vrijeme kada je potrebno ispunjavati obveze. Počni s malim stvarima kako se na početku ne bi opteretio/la. Ostavi si prostora za promjene ako se pokaže potreba.
- Ne boj se promijeniti stvari. Izjasni se ako tvoje iskustvo ne odgovara onomu što si očekivao. Ne prisiljavaj se na ono što ti ne odgovara. Razgovaraj s organizatorom volontiranja o promjeni tvoje volonterske pozicije ili potraži drugu.
- Uživaj. Najvažnije je ne zaboraviti dobro se baviti! Najbolja volonterska iskustva donose

korist i volonteru i organizaciji. Ako ne uživaš, upitaj se što je tomu razlog. Je li to zadatak koji obavljaš? Ljudi s kojima radiš? Ili se ne osjećaš ugodno zbog jednostavnog razloga što se nalaziš u situaciji koja ti je nova i nepoznata? Razumijevanje onoga što te muči pomoći će ti u odluci kako nastaviti dalje.

Sukladno očekivanjima volontera od organizatora volontiranja i obrnuto, definirana su i prava i obveze volontera i organizatora volontiranja. Ta prava i obveze prepoznaje i hrvatski Zakon o volonterstvu (NN 58/07. i 22/13.). Volonteri su veliki resurs i potencijal u organizaciji. Iako je volontiranje dobrovoljna aktivnost, ono podrazumijeva i niz odgovornosti.

Prava volontera

na pisanu potvrdu o volontiranju

na sklapanje ugovora o volontiranju u pisanom obliku, ako to zatraži

na upoznavanje s Kodeksom i etičkim normama bitnima za pojedini oblik volontiranja

na prikladnu edukaciju radi poboljšanja kvalitete obavljenih aktivnosti i pruženih usluga, na stručnu pomoć i podršku tijekom volontiranja

na upoznavanje s uvjetima volontiranja, aktivnostima koje će obavljati, uslugama koje će pružati i pravima koja im pripadaju

na naknadu ugovorenih troškova nastalih u vezi s volontiranjem

na primjerene i sigurne uvjete rada

na zaštitnu opremu, ako je potrebna

upoznati se s opasnostima vezanima za specifični oblik volontiranja koje obavlja,

na dnevni odmor u ugovorenom trajanju

na zaštitu privatnosti i osobnih podataka

sudjelovati u odlučivanju o pitanjima u vezi s volontiranjem sukladno mogućnostima organizatora volontiranja i obliku volontiranja

na detaljni opis poslova i aktivnosti volontiranja

pravo na stjecanje novih znanja, vještina i kompetencija kroz volontiranje

pravo na potvrdu o kompetencijama stečenima volontiranjem u slučajevima dugotrajnog volontiranja, ako je zatraži.

Obveze volontera

volontirati u skladu sa stručnim propisima i etičkim pravilima, te po primljenim uputama organizatora volontiranja

čuvati poslovnu ili profesionalnu tajnu i povjerljive i osobne podatke o organizatoru ili korisniku volontiranja

odbiti volontiranje koje je suprotno propisima

poštovati integritet, misiju, ciljeve i vrijednosti organizatora volontiranja

suradivati s drugim volonterima i zaposlenicima organizatora volontiranja kako bi se osigurao kvalitetan prijenos znanja i iskustva nakon završetka volontiranja

prilikom početka, tijekom i pri prekidu volontiranja paziti da svojim postupcima ne prouzroči štetu organizatoru ili korisniku volontiranja.

VOLONTIRANJE MLADIH U EU-U⁵

- Istraživanja iz 2011. pokazuju kako je, u prosjeku, jedan od četiriju mladih Europljana bio uključen u volonterske aktivnosti. U usporedbi s podatcima iz 2007., postotak se mladih aktivnih volontera povećao.
- Sudjelovanje mladih u volonterskim aktivnostima razlikuje se po zemljama – najviše mladi volontiraju u Danskoj, Irskoj, Nizozemskoj i Sloveniji, a najmanje u Grčkoj, Italiji, Mađarskoj, Poljskoj i Švedskoj.
- Podatci Eurobarometra pokazuju kako su mladi ljudi u dobnoj skupini od 15 do 19 godina skloniji uključivanju u volonterske aktivnosti.
- Zemlje članice Europske unije unificirale su sustav evidentiranja i vrednovanja volonterskog iskustva ako se volontiranje želi prepoznati i vrednovati pri daljnjem obrazovanju ili traženju posla kroz tzv. Youthpass. Youthpass je koristan alat, tj. to je certifikat koji se izdaje na zahtjev volontera, a nakon završetka volonterskog angažmana. Kao alat stavljen je u upotrebu 2007. g. na razini Europske unije, a reflektira i daje pregled kompetencija (znanja, vještina i stajališta) stečenih tijekom međunarodnog volontiranja.

⁵ EU youth report, 2012.

JESTE LI ZNALI?

- Volonter u Republici Hrvatskoj može tražiti od organizatora volontiranja pisanu potvrdu o volontiranju. Potvrda o volontiranju mora sadržavati sljedeće informacije: osobne podatke o volonterki ili volonteru, podatke o vremenu volontiranja, o edukaciji, kratak opis volonterskih aktivnosti te ostale specifičnosti pojedinog oblika volontiranja. Kao pisana potvrda može poslužiti i volonterska knjižica jer u sebi sadržava mogućnost bilježenja svih podataka propisanih Zakonom o volonterstvu.
- Prema Zakonu o volonterstvu, volonterska je knjižica priznata kao jedan od alata za evidentiranje volonterskog doprinosa pojedinaca. Svaki volonter može dobiti volontersku knjižicu od svog organizatora volontiranja ili u regionalnom ili lokalnom volonterskom centru. Više informacija o volonterskoj knjižici možeš dobiti u svakom regionalnom ili lokalnom volonterskom centru.
- Na volonterov zahtjev organizator volontiranja dužan je izdati Potvrdu o kompetencijama stečenima kroz volontiranje ako je bila riječ o dugotrajnom volontiranju. Potvrda se izdaje:
 - u svrhu osobnog razvoja – određivanje osobnih interesa, talenata, povezivanje sa životnim ciljevima,
 - radi profesionalnog razvoja – znanje i vještine stečene volontiranjem koje mogu koristiti na tržištu rada i pridonijeti promjeni profesije,
 - u svrhu dobivanja dodatka diplomi (supplementa diplomi) – dokument koji opisuje znanja i vještine koje su stekle osobe s visokom stručnom spremom, a koji upotpunjuje informacije sadržane u službenim svjedodžbama i diplomama, čineći ih razumljivijim, osobito poslodavcima i institucijama izvan zemlje u kojoj su izdani,
 - u svrhu daljnjeg nastavka obrazovanja – što može biti posebno zanimljivo za srednjoškolce koji tijekom srednje škole volontiraju, a planiraju dalje nastaviti obrazovanje,
 - u svrhu nastavka volonterskog angažmana – procjena kompetencija pomaže za određivanje područja budućih volonterskih angažmana.

Vježbe za jednostavnije upoznavanje i razumijevanje sadržaja

U nastavku ti nudimo vježbe za jednostavnije upoznavanje i razumijevanje sadržaja koje si pročitao u poglavlju *Abeceda volontiranja*. Neke od vježbi možeš raditi samostalno, a neke u paru ili grupi sa svojim prijateljima.

ŠTO JE VOLONTIRANJE I ZAŠTO JE VAŽNO?

Vježba 1. ➤ Asocijacije na volonterstvo.

Sudionici u parovima razgovaraju o tome kakvo je njihovo prijašnje iskustvo volontiranja, što je volontiranje i koje asocijacije vežu za volontiranje. Nakon tri do pet minuta sudionici s ostatkom grupe dijele ključne termine vezane za pojam volontiranja te ih zapišu na papir na kojemu otprije stoji riječ volontiranje (npr dobrovoljno, slobodno, dobrobit, besplatno, bez naknade, služba, rad, usluga, neprofitno, solidarnost, ravnopravnost, razvoj potencijala, učenje). Kad su svi termini zapisani na papiru, neka netko od sudionika pokuša složiti definiciju (ili više definicija) koju nakraju usporedite sa službenom definicijom.

Vježba 2. ➤ Tvrdnje o volonterstvu.

Na suprotne zidove u prostoriji stavite natpise „slažem se“ i „ne slažem se“. Zamolite sudionike da ustanu i stanu u sredinu sobe.

Jedna osoba iščitava nekoliko tvrdnji s kojima se možete u različitoj mjeri složiti ili ne složiti. Možete vidjeti da smo na desnu stranu prostorije stavili natpis „slažem se“, a na lijevu „ne slažem se“ Sredina prostorije označuje tvrdnju „nisam siguran/na“. Nakon što se pročita izjava, stanite na onaj dio prostorije ovisno o tome slažete li se s tvrdnjom (desna strana prostorije – slažem se, lijeva – ne slažem se, sredina prostorije – nisam siguran/na). Je li svima jasno što trebaju učiniti?

Prijedlog tvrdnji o volonterstvu:

- volonteri u organizacijama/institucijama pomažu stalnim zaposlenicima tako što preuzimaju dio njihova posla
- najbolje je volontirati u aktivnostima koje su bliske volonterovu formalnom obrazovanju i budućem zanimanju
- volontiranjem se stječu vrijedna iskustva, znanja i nova poznanstva
- volonteri su zadovoljniji sobom od ljudi koji ne volontiraju
- volonteri mogu pomoći u rješavanju problema lokalne zajednice
- volontiranje može pomoći u rješavanju nekih osobnih problema
- volontiranje je dobar način za provođenje slobodnoga vremena
- volonteri su obično zaneseni nekom idejom
- volontirati mogu uglavnom oni koji financijski dobro stoje
- volontiranje može pomoći u pronalaženju zaposlenja
- nema se gdje volontirati
- u obiteljima se ne pridaje dovoljno pozornosti poticanju volontiranja kroz osobni primjer starijih
- volonteri trebaju biti nagrađeni za svoj angažman
- o volontiranju se razgovara u školi
- volontiranje može donijeti dodatne bodove pri upisu na fakultet
- volontiranje mi omogućuje samostalnost i odgovornost za sebe i druge u društvu.

Nakon svake pročitane izjave treba pozvati nekoliko sudionika, najbolje s različitih mjesta na skali, da objasne zašto su odabrali stati baš tamo gdje stoje. Propitivati njihove odgovore, dati im priliku da naknadno promijene poziciju. Dati konkretne primjere kako bi se približile situacije u kojima se mogu naći volonteri (npr. moja najbolja prijateljica došla je na kamp jer sam je ja nagovorila, a onda joj je bilo toliko dobro da svako ljeto volontira. Ili poznajem osobu koja je došla volontirati da joj CV izgleda bolje kad bude tražila posao. Svojim je radom pomogla učenicima koji su gotovo pali razred da poprave ocjene i polože maturu.) Zaključiti objašnjenjem da nema točnih i netočnih odgovora, nego objasniti da sve ovisi o pojedincima i njihovim situacijama.

TKO MOŽE BITI VOLONTER

Vježba 3. Idealni volonter/volonterka.

Sudionici se podijele u 3 manje skupine u kojima na *flip chart* crtaju svoga idealnog volontera te izlstavaju njegove osnovne karakterne osobine. Svaka skupina prezentira svojega idealnog volontera, a poslije se povede rasprava o (ne)idealnom volonteru.

CIVILNO DRUŠTVO – PLATFORMA ZA AKTIVNO SUDJELOVANJE GRAĐANA

Vježba 4. Asocijacije na civilno društvo.

Navedite svoje asocijacije na pojam civilnoga društva.

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Pitanja za razmišljanja i raspravu

Tko sve čini civilno društvo?

Na koji se način građani uključuju u civilno društvo?

Što znate o radu udruga i civilnih inicijativa?

Koje su vrijednosti civilnoga društva?

AKTIVIZAM I VOLONTIRANJE

Vježba 5. Gradanski aktivizam.

Podijelite se u 4 manje skupine po nekoliko članova. Svaka skupina neka odigra situaciju koja predod-
čuje aktivizam građana u demokratskome društvu. Nakon svake odigrane situacije drugi sudionici
trebaju izreći što su vidjeli, a zatim oni koji su situaciju odigrali kažu što su mislili predočiti.

Pitanja za proces

Koji smo oblik građanskog aktivizma vidjeli?

Na koji način mladi mogu biti aktivni u društvu?

Zbog čega je to važno?

ZAŠTO VOLONTIRAMO – MOTIVACIJA

Vježba 6. Motivacija za volontiranje.

Podijeliti sudionike u male grupe s najviše 5 sudionika u svakoj. Svakoj grupi podijeliti papire s mogućom motivacijom osoba za volontiranje. Zamoliti ih da pročitaju navedene razloge i razmisle jesu li njihovi osobni među navedenima. Ako nisu, mogu ih dodati. Zatim ih zatražiti da slože navedene razloge za volontiranje prema tome koliko su njima samima važni, od najvažnijega, prema manje važnima. Kad su sve grupe gotove, u krugu prezentirati rasporede svake od grupa te ih usporediti.

Razlozi volontiranja

- osjećaj korisnosti
- zabava
- ispunjenje slobodnoga vremena
- osjećaj uspješnosti
- stjecanje radnog iskustva
- upoznavanje novih ljudi
- putovanja
- pomoć onima koji su u potrebi
- raditi nešto praktično i korisno
- usavršiti vještine i naučiti nešto novo iz dobrih iskustava prijatelja i poznanika koja su stekli tijekom volontiranja
- pokušati nešto novo
- humanost
- učenje stranih jezika
- izražavanje uvjerenja
- da bi bili cijenjeni od drugih
- napraviti nešto za zajednicu
- stjecanje novih prijateljstava.

Pitanja za raspravu

Koliko je motivacija pojedinca važna za kvalitetu njegova volonterskog angažmana?

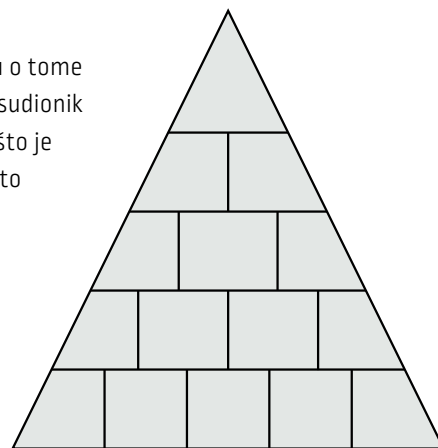
Koliko ona utječe na korisnike ili organizatore volontiranja?

Može li se motivacija promijeniti?

Vježba 7. Piramida života.

Sudionici sami prave svoju piramidu života i razmišljaju o tome što im je prijeko potrebno da se održe na životu. Svaki sudionik svoju piramidu crta sam, a u svaki blok piramide upiše što je njemu važno, i to tako da u donje blokove upisuje ono što mu je najvažnije, a u gornje ono što je manje važno.

Nakon toga treba nacrtati veliku piramidu i na nju ispisati zajedničke potrebe te to povezati s motivima za volontiranje formuliranima tijekom zajedničke rasprave.

OSTVARITI NAJBOLJE OD VOLONTIRANJA – DOBROBITI OD VOLONTIRANJA

Vježba 8. Dobrobiti od volonterstva.

Sudionicima treba podijeliti navedene dobrobiti, a njihov je zadatak označiti što je od navedenoga dobrobit za pojedinca – volontera, a što za društvo:

- smanjivanje predrasuda
- samopoštovanje
- nova znanja i učenje socijalnih vještina
- razvoj tolerancije i poštovanja različitosti
- omogućivanje jednakih mogućnosti za sve
- razvoj pozitivnih društvenih vrijednosti
- zdravija, humanija i solidarna zajednica
- prva profesionalna iskustva
- razvijanje kreativnosti
- osjećaj socijalne odgovornosti
- aktivni građani
- odgovorni ljudi
- stvaranje novih vrijednosti
- bolja kvaliteta življenja
- mogućnost utjecanja na društvene promjene
- bolja socijalna uključenost mladih u društvo
- nova poznanstva
- zadovoljstvo koje proizlazi iz pomaganja drugima
- povećana konkurentnost mladih na tržištu rada
- osjećaj korisnosti i pripadnosti (korisno provođenje slobodnoga vremena)
- humanije društvo
- prevencija poremećaja u ponašanju
- mogućnost utjecanja na društvene promjene
- učinkovitije odgovaranje na potrebe u društvu
- povećanje socijalnog kapitala i društvene kohezije
- vježbanje odgovornosti i emocionalno sazrijevanje, obogaćen razvoj svijesti o vrijednostima demokratskoga društva
- društvene probleme i suosjećanje s drugima
- učenje socijalnih vještina i razvijanje moralnoga i etičnoga koncepta.

Vježba 9. Naša priča o dobrobitima od volontiranja.

Uzmite tri prazna lista papira. Na jednom listu papira kao naslov napišite DOBROBITI OD VOLONTIRANJA ZA VOLONTERA. Na drugome napišite DOBROBITI ZA DRUŠTVO OD UKLJUČIVANJA UČENIKA U VOLONTERSKE AKTIVNOSTI, a na trećemu napišite DOBROBITI ZA ŠKOLU OD UKLJUČIVANJA UČENIKA U VOLONTERSKE AKTIVNOSTI.

Sjednite u krug. Neka svaki učenik napiše po jednu rečenicu o tome što vidi kao dobrobit od volontiranja za sebe, za društvo, a što za školu. Potom neka preda list papira učeniku do sebe. Svaki idući učenik treba napisati po jednu rečenicu i tako do kraja kruga. Nakraju jedna osoba pročita zajedničku priču učenika o dobrobitima od volontiranja za društvo, školu i za volontere.

Vježba 10. Vrijednosti volonterstva.

Na komadiće papira ispišite sljedeće vrijednosti pojedinačno: solidarnost, tolerancija, multikulturalnost, sudjelovanje u društvenim procesima, nenasilje, suradnja, dobrovoljnost, samostalnost, humanost, sloboda izbora, odgovornost, osobni razvoj.

Podijelite se u parove. Svaki par neka nasumično odabere jednu vrijednost volonterstva i sa svojim parom porazgovara o tome što im ta vrijednost znači u kontekstu volonterstva.

Nakon razgovora u parovima, kratko prezentirajte vaša razmišljanja i potaknite ostatak skupine na raspravu.

Vježba 11. Dvije slike.

Podijelite fotografije/izreske iz novina koji će prikazivati pojedine dobne skupine i moguće probleme. Primjerice, pronađite sliku osobe treće životne dobi koja upućuje na osamljenost i nedovoljnu brigu okoline o njoj i sliku na kojoj se vidi da je osoba stara i onemoćala, no zadovoljna jer je netko pokraj nje; sliku mladoga djeteta koje se bezbrižno igra s vršnjacima i drugu sliku koja će prikazivati bolesno dijete; sliku odmora u uređenom parku/igralištu/prirodi i sliku zapuštenog parka/igrališta/prirode koje će biti prazno i od kojeg će osobe okretati glavu i sl.

Positivne slike označite zelenim oznakama (npr. zelene naljepnice), a negativne crvenim (npr. crvene naljepnice). Neka svaki učenik/učenica kaže što bi želio/željela za sebe i svoje najmilije, slike s kojim oznakama. Zapitajte se možete li vi kako utjecati na to. Zapišite svoje odgovore.

Želite li pozitivne slike i za druge stanovnike grada, regije... Ako ne, provjerite zašto ne. Što mislite može li čovjek očekivati da mu drugi pruže nešto što on nikomu ne pruža.

DOBROVOLJNO, A ODGOVORNO – PRAVA I OBEVEZE VOLONTERA

Vježba 12. Prava i obveze volontera.

Podijelite se u dvije skupine. Prva skupina neka na papir ispiše prava volontera, a druga njihove obveze. Nakon toga predstavnik svake skupine izloži uradak, a druge ga skupine dopune ako smatraju da je potrebno. Potom usporedite svoja prava i obveze s onima navedenima u radnoj bilježnici.

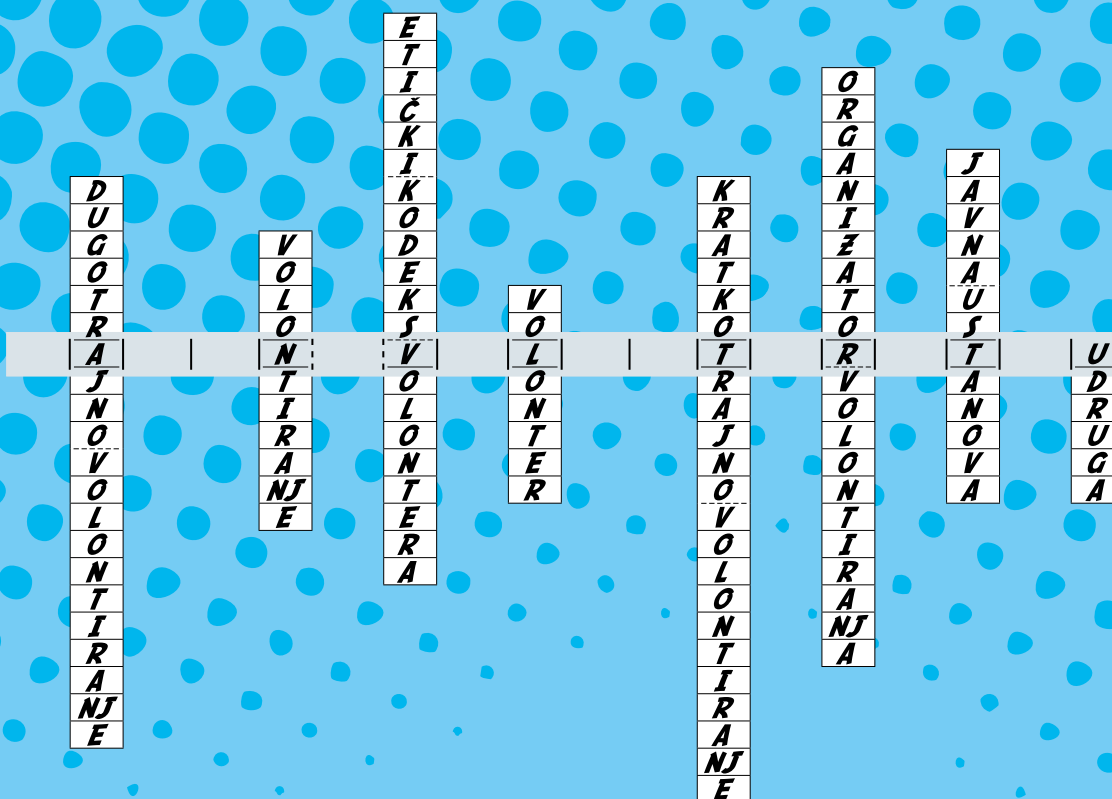
ABECEDA VOLONTIRANJA

Vježba 13. Križaljka o zakonskom uređenju volonterstva u RH.

Pojmovima u križaljci pridruži redni broj pokraj odgovarajućeg objašnjenja.

1. Dobrovoljno ulaganje vlastita vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit druge osobe ili za zajedničku dobrobit, a bez postojanja uvjeta isplate novčane nagrade ili potraživanja druge imovinske koristi.
2. Kontinuirano volontiranje koje se obavlja na tjednoj osnovi u razdoblju od najmanje tri mjeseca.
3. Volontiranje koje se obavlja jednokratno ili povremeno u vremenski ograničenu trajanju.
4. Zajednički naziv za sve neprofitne pravne osobe koje u svoj rad uključuju volontere.
5. Zajednički naziv za oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja radi zaštite određene skupine u društvu i zalaganja za nju, a bez nakane stjecanja dobiti.
6. Zajednički naziv za pravnu osobu koja je osnovana radi trajnog obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja, znanosti, kulture, sporta, skrbi o djeci, zdravstva, socijalne skrbi, a bez nakane stjecanja dobiti.
7. Fizička osoba koja dobrovoljno ulaže svoje slobodno vrijeme, znanja i vještine za zajedničku dobrobit bez novčane naknade.
8. Dokument koji donosi skup pravila i standarda ponašanja volontera, organizatora i korisnika te zajednički sustav vrijednosti koji organizatori volontiranja i volonteri prihvaćaju u svojem području djelovanja.

U prazna polja vodoravno upiši naziv normativnog akta države koji objašnjava definiciju volontera i volontiranja, odnos korisnika i pružatelja volonterskih usluga, naknade troškova, osiguranja...

Volontiranje gradi najčvršće i najljepše mostove.

Nepoznati autor

Zakorači u svijet volontiranja naziv je poglavlja u kojemu ćeš saznati korisne informacije o tome:

- kako početi volontirati
- kako pronaći pravu volontersku priliku
- kako se uključiti u volonterske aktivnosti i
- gdje se može volontirati.

Na kraju poglavlja pronaći ćeš i vježbe za jednostavnije upoznavanje i razumijevanje sadržaja koji se odnosi na mogućnosti uključivanja i početka volonterskog angažmana.

**Zakorači u svijet
volontiranja...**

VOLUNTEER

ZAKORPAČI
U SVIJET
ONTIRANJA

KAKO POČETI?

Volontirati sam počela kada sam shvatila da svijet mogu mijenjati počevši od sebe. Jedina budućnost koju mijenjamo jest ona koju sami kreiramo i odlučila sam kreirati svoju i budućnost drugih na najbolji mogući način. Najdraže mi je područje rad s djecom i kreativne radionice kroz koje se vratim u vrtičke dane i probudim onu djetinju sreću u sebi.

Antonela Barun,
Volonteri Druge,
II. gimnazija Split

Propitujući potrebe u zajednici, razvijamo svoje poglede na svijet, svoju bližu i širu okolinu. Razvijamo dodatnu osjetljivost na probleme i učimo o povezanosti različitih uzroka i posljedica. Usto, razvijamo vještine planiranja i organiziranja vremena, delegiranja i ispunjavanja zadataka, no i rada u timu.

Promišljajući o tome kako odgovoriti na neku potrebu, riješiti neki problem, u okviru resursa kojima raspolažemo, učimo se kako u životu pristupati rješavanju kroz odgovor na pitanja „Što ja mogu učiniti?“ i „Kako mogu pridonijeti?“.

Savjeti za početak volontiranja

Postoji li nešto određeno čime bi se želio baviti?

Na primjer, želim li...

... okolinu u kojoj živim učiniti boljom/ljepšom.

... upoznati ljude koji su drukčiji od mene.

... pokušati nešto novo.

... raditi nešto u svoje slobodno vrijeme.

... vidjeti druge kulture i druga mjesta.

... raditi neku drugu vrstu posla koju možda želim pretvoriti u posao s punim radnim vremenom.

... učiniti nešto više od svojih hobija i interesa.

... raditi nešto u čemu sam dobar/dobra.

Ako se odlučiš steći volontersko iskustvo prije nego kreneš s volontiranjem u nekoj udruzi, ustanovi ili volonterskom centru, korisno je razmotriti svoje osobne ciljeve i interese. Za početak promisli o tome što je razlog zbog kojeg želiš volontirati i u čemu bi zaista uživao provoditi vrijeme. Volonterske aktivnosti koje su u skladu s tvojim osobnim ciljevima i interesima pružit će ti zabavu i ispunjenje. Odgovori na gore navedena pitanja pomoći će ti suziti izbor mjesta i načina za volontiranje.

Postoje brojne prilike za volontiranje. Ključno je pronaći volontersku poziciju u kojoj ćeš uživati i koju si sposoban obavljati. Važno je i da tvoji interesi odgovaraju potrebama zajednice i organizacije za koju si se odlučio. Pitanja koja slijede mogu ti pomoći suziti izbor.

- Želiš li raditi samostalno ili u timu?
- Osjećaš li se ugodnije u pozadini ili bi radije preuzeo neku „vidljiviju“ poziciju?
- Koliko si vremena spreman odvojiti?
- Koliko si odgovornosti spreman preuzeti?
- Koje su to vještine kojima možeš dati svoj doprinos?
- Što ti je važno u životu?

Kada promisliš i dobiješ odgovore na navedena pitanja, lakše ćeš se odlučiti za neko od područja volontiranja koja uključuju:

- socijalne aktivnosti za djecu i mlade
- zaštita okoliša
- prevencija ovisnosti
- programi za osobe s invalidnošću
- skrb o starijima
- kultura i umjetnost
- zaštita i zbrinjavanje životinja
- skrb o siromašnima
- sport
- ljudska prava
- ...

Želim pomoći nekome kome je potrebno, želim dati dio sebe i osjećati se bolje jer sam nekome uljepšala dan. Također volontiram u Centru za odgoj i obrazovanje Ivan Štark i osjećam se ispunjeno kad djetetu izmamim osmijeh na lice i pomognem mu u ispunjavanju zadataka. Volonteri nisu plaćeni zato što su bezvrijedni, nego stoga što se njihov rad ne može naplatiti novcem.

Lidija Galović, 2. s1,
Medicinska škola Osijek

U različitim područjima volontiranja aktivnosti u kojima volonteri mogu sudjelovati vrlo su raznolike i obuhvaćaju, manje-više, sve poslove koji nekome mogu pasti na pamet. Prije nego što započnu s volonterskim angažmanom, volonteri bi trebali proći neki oblik uvodnoga informativnog razgovora, odnosno edukacije tako da im se ukratko objasni što organizacija radi, koja je njezina svrha, da ih se upozna sa zaposlenicima i da im se objasni struktura korisnika i aktivnosti koje se provode.

Navest ćemo samo neke primjere aktivnosti kojima se mogu baviti volonteri/volonterke:

- administrativni poslovi
- humanitarne akcije
- radni kampovi – domaći i međunarodni
- rad s djecom
- rad s osobama s teškoćama u razvoju
- rad sa starijim osobama
- koordinacija volontera

- odnosi s javnošću (*Public Relations* – PR)
- planiranje i vođenje projekata i programa
- evaluacija projekata i programa
- osmišljavanje novih alata za motivaciju i nagrađivanje volontera
- zagovaranje društvenih promjena
- planiranje strategije privlačenja, odabira i edukacije novih volontera
- organiziranje javnih događaja
- istraživanje
- uređivanje biltena, mrežnih stranica itd.

Organizacije koje u svoj rad mogu uključiti volontere jesu:

- udruga
- zaklada
- fundacija
- ustanova
- sindikati
- vjerske zajednice
- turističke zajednice
- tijela jedinica lokalne i regionalne uprave
- tijela državne uprave
- neprofitne pravne osobe (sve druge pravne osobe koje nisu osnovane radi stjecanja dobiti)

Na nekim mjestima prihvaćaju samo volontere starije od 15 godina, ovisno o vrsti volonterske aktivnosti. Djeca često počinju volontirati uz svoje roditelje. Ako roditelj volontira u pučkoj kuhinji, dijete će vjerojatno imati mogućnost uključiti se i pomoći u nekim aktivnostima.

Skupljali smo hranu, higijenske potrepštine za akciju *Solidarnost na djelu*, zatim smo malonogometnim turnirom također prikupljali potrepštine, uključili smo se u veliko čišćenje u kojemu smo čistili *Preluk od smeća*, opasnih igala i stakla.

Definitivno najbolje volontiranje prošle nam je godine bilo volontiranje na dječjem danu, čiji je organizator bilo Društvo „*Naša djeca*“ iz Opatije. Bilo je mnogo radionica, ali smo se Marko i ja odlučili za likovnu radionicu. U paviljonu parka *Angioline* izrađivali smo kamelije od obojenih kamenčića te time zabavili manju grupu djece. Zabavu nam nije pokvarila čak ni kiša.

Nika Matešić i
Marko Sporiš, 3. a,
Ugostiteljska škola Opatija

KAKO SE UKLJUČITI U VOLONTERSKE AKTIVNOSTI?

Nakon što si propitao svoju motivaciju za volontiranjem, odabrao skupine s kojima bi volio volontirati, vrijeme je da se zaputiš u potragu za pravom volonterskom prilikom. To možeš učiniti na nekoliko načina:

- samostalnim pronalaženjem volonterske prilike [istraživanje potreba u zajednici, kontakti s različitim udrugama i ustanovama]

- preko volonterskog centra
- uključivanjem u rad volonterskog kluba/grupe u obrazovnoj ustanovi ili ustanovi koja se skrbi o djeci i mladima (npr. škola ili dom).

U sljedećim ćemo poglavljima pobliže objasniti svaku od navedenih mogućnosti.

SAMOSTALNO PRONALAŽENJE VOLONTERSKE PRILIKE

Ako se odlučiš na samostalno pronalaženje volonterskih mogućnosti, a želiš se uključiti u različite aktivnosti u zajednici, najbolje je prikupiti informacije i pripremiti listu volonterskih aktivnosti u koje se možeš uključiti (popis udruga, ustanova, institucija).

Udruge su najveći generator volonterskih aktivnosti u zajednici. U svojem radu pokrivaju sva područja: djeca, mladi, osobe s teškoćama u razvoju, osobe treće životne dobi, beskućnici, ljudska prava, zaštita okoliša, kultura i dr.

Osim udruga, najčešći su organizatori volonterskih aktivnosti javne ustanove. Domovi za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi ili osobe treće životne dobi i drugi, u najvećem su broju slučajeva otvoreni za organiziranje volonterskih aktivnosti.

Gdje možeš pronaći prilike za volontiranje?

- kazalište, kino, muzej, knjižnica ili druga kulturna ustanova
- različite ustanove, organizacije i udruge koje pomažu socijalno isključenim skupinama

- humanitarne organizacije
- organizacije koje se bave promicanjem ljudskih prava
- organizacije za mlade, sportske udruge i programi za izvanastavne aktivnosti
- organizacije koje se bave zaštitom okoliša
- regionalni i lokalni volonterski centri

Razmotri nekoliko opcija. U svojoj potrazi za volontiranjem ne ograničavaj se na samo jednu organizaciju ili samo jednu određenu vrstu aktivnosti. Pokatkad prilika izgleda izvrsno na papiru, ali je stvarnost potpuno drukčija. Pokušaj posjetiti nekoliko organizacija kako bi dobio osjećaj slažeš li se sa zaposlenicima i volonterima. Što si zadovoljniji volonterskim angažmanom, to će veći biti tvoj doprinos i veća je vjerojatnost da ćeš to nastaviti raditi.

Volontiranje je za mene u početku bilo gubitak vremena, ali kako volim isprobavati nešto novo, odlučio sam i to.

Prvo mi je volontiranje počelo u Udruzi za zaštitu životinja „Lunjo i Maza“ zato što jako volim životinje jer sam odrastao na farmi. Moje se volontiranje nastavilo u Društvu Naša djeca i to mi se počelo sviđati i doista nisam požalio što sam pokušao. Volim upoznavati druge ljude, volontere, djecu i raditi s njima. Volontiranje je za mene pružanje pomoći onima kojima je to potrebno. Uključujem se u akcije koje mi se svide, npr. *Mića marunada*, *Dani čokolade* u Opatiji, dijeljenje letaka i informiranje ljudi o različitim stvarima. Jednostavno sam to prihvatio kao svoju odgovornost i u jednu ruku kao hobi, radim ono što mi se sviđa i ono što mi odgovara, a pri tome pomažem nekome.

Preporučujem drugima da to probaju i vjerujem da neće požaliti. Emocije i izrazi lica čovjeka kojemu ste pomogli i vaše emocije neopisivi su.

Slaven Štajminger, 2.c,
Ugostiteljska škola Opatija

VOLONTERSKI CENTRI KAO POMOĆ PRI PRONALASKU VOLONTERSKOG ANGAŽMANA

U nekim hrvatskim gradovima postoje organizacije čija je osnovna uloga povezivanje građana zainteresiranih za volontiranje s prilikama i mogućnostima volontiranja u zajednici. Takve organizacije raspolažu širokom bazom organizatora volontiranja koji preko njih traže volontere i nazivamo ih volonterskim centrima. U Hrvatskoj djeluju četiri regionalna (Rijeka, Zagreb, Osijek, Split) i više od deset lokalnih volonterskih centara koji na svojim mrežnim stranicama objavljuju potrebe za volonterima.

Neke od volonterskih pozicija dostupne su i osobama koje su navršile 15 godina pa stoga, ako na jednome mjestu želiš dobiti više informacija i porazgovarati o pravoj volonterskoj prilici, obrati se najbližemu volonterskom centru.

UKLJUČIVANJE U RAD VOLONTERSKOG KLUBA/GRUPE U OBRAZOVNOJ USTANOVU ILI USTANOVU KOJA SE SKRBI O DJECI I MLADIMA

Odgojno-obrazovne ustanove i ustanove koje se skrbe o djeci i mladima (kao npr. škole, učenički ili odgojni domovi, centri za mlade) odlično su mjesto za početak ako si u potrazi za volonterskim idejama. Istraži, možda u tvojoj školi postoji volonterski klub. Možeš pri tome za pomoć zamoliti nastavnika, pedagoga ili prijatelje. Mnoge od takvih ustanova imaju formirane volonterske klubove/grupe u čije se djelovanje možeš uključiti.

Volonterski klub je oblik povezivanja učenika i nastavnika unutar škole i druge odgojno-obrazovne ustanove. Mogu ga voditi učenici samostalno, uz podršku koordinatora volontera ili ga može voditi samo koordinator volontera – osoblje škole.

Volonterski klubovi najčešće provode aktivnosti planiranja i koordiniranja volonterskih aktivnosti u školi ili domu, bave se promocijom volonterstva, predlažu priznanja za najaktivnije volontere, izrađuju volonterski infobilten i sl.

Volonterske klubove najčešće iniciraju manje grupe učenika uz podršku koordinatora volontera (profesor, pedagog ili drugo osoblje u odgojno-obrazovnoj ustanovi). Ako je u tvojoj školi osnovan volonterski klub, trebaš samo istražiti i raspitati se među svojim prijateljima kada se sastaje i komu se trebaš javiti. Najčešće, volonterski klubovi imaju na oglasnoj ploči istaknute aktivnosti koje se provode i kako je moguće uključiti se u njih.

Ako u tvojoj školi ne postoji volonterski klub, a tvoji vršnjaci imaju interesa da se on osnuje, zamoli svojeg razrednika, pedagoga ili psihologa da ti u tome pomogne. Možeš se javiti i u volonterski centar koji je najbliži tvom gradu.

Učenici, osim toga što, uz podršku koordinatora, mogu voditi volonterski klub, mogu se uključiti i u predlaganje aktivnosti kojima bi se željeli baviti. Također učenici mogu motivirati druge učenike da se uključe u volonterske aktivnosti.

Aktivnosti kojima se ti i tvoji prijatelji možete baviti u volonterskom klubu u vašoj školi mogu biti različite:

- pomoć mlađim učenicima u učenju
- pomoć učenicima koji su bili odsutni u nadoknadi gradiva
- pomoć bolesnim učenicima kod kuće u praćenju školskog sadržaja
- pomoć nastavnicima i profesorima u pripremi zanimljivih sadržaja za učenike
- pomoć koordinatoru u provedbi aktivnosti volonterskoga kluba/grupe
- kreiranje infooglasnika za učenike, nastavnike, profesore i roditelje i sl.
- osmišljavanje i provedba socijalnih aktivnosti za učenike u produženom boravku.

Osim navedenoga, kroz volonterski klub možeš se uključiti i u različite volonterske aktivnosti u zajednici. Od pokretanja i provođenja kratkotrajnih volonterskih akcija, primjerice prikupljanje starog papira za recikliranje ili uređenja parka blizu tvoje škole, do provedbe dugoročnog volontiranja. Tako ti i tvoji prijatelji možete volontirati i u nekoj od drugih ustanova ili udruga u vašem gradu, na primjer u azilu za napuštene životinje ili provoditi vrijeme i čitati starijim osobama u domu za umirovljenike.

SURADNJA I UKLJUČIVANJE U AKTIVNOSTI RAZLIČITIH ORGANIZATORA VOLONTIRANJA U ZAJEDNICI

Škole sve više preuzimaju aktivniju ulogu u zajednici tako da se umrežavaju, surađuju i osmišljavaju te provode zajedničke projekte (kratkoročne i dugoročne) s organizacijama civilnoga društva i različitim ustanovama i institucijama. Kroz takve aktivnosti uključuju i mlade u volontiranje u zajednici.

Taj je princip sličan samostalnom pronalaženju volonterske prilike kako je prethodno opisan, međutim, koordinator volonterskog kluba/grupe može ti dodatno olakšati i pomoći ostvariti prve kontakte s organizacijom u zajednici ako želiš pronaći dugoročni volonterski angažman. Osim dugoročne suradnje, škole organiziraju i volonterske akcije u zajednici s različitim udrugama, ustanovama i institucijama.

TEHNIČKA ŠKOLA I PRIRODOSLOVNA GIMNAZIJA RUDERA BOŠKOVIĆA U OSIJEKU

Volonterski klub *Rudericu* okuplja 60-ak volontera, a koordinatori su kluba profesorice Jasna Sudarić i Gordana Popović.

Aktivnosti su toga volonterskog kluba vidljive u brojnim akcijama škole kao što su ekološke akcije „Uredimo Rudericu“, „Zbrinjavanje otpada“ i sudjelovanje u akciji „Zelena čistka“, humanitarne akcije „Pomozimo djeci u Africi“, „Briga o nezbrinutim psima“, sudjelovanje u promociji filma „Marijini obroci“ i prikupljanje odjeće za Crveni križ.

Tehnička škola i prirodoslovna gimnazija Rudera Boškovića dobitnik je volonterske nagrade u kategoriji doprinos razvoju školskog volontiranja za 2011. godinu.

VOLONTERSKA AKTIVNOST "MICA MARUNADA VA LOVRANE"

U organizaciji Društva „Naša djeca“ iz Opatije 14 učenika/učenica volontera Ugostiteljske škole Opatija pomagalo je organiziranju aktivnosti i igara za djecu vrtičke i osnovnoškolske dobi. Po dvoje učenika izabralo je jednu aktivnost na kojoj su se više angažirali. Aktivnosti su bile ra-

zličite, od radionice glagoljice, izrade lutkica, likovno kreativnih radionica na temu maruna do natjecateljskih igara. Učenici su sudjelovali u osmišljavanju dijela aktivnosti i animiranju djece. Pokazali su veliko zanimanje za takve volonterske aktivnosti. Imali su priliku uvidjeti važnost organiziranja slobodnog vremena za djecu i mlade, a pritom su razvijali svoju kreativnost u osmišljavanju igara i aktivnosti za djecu. Mnogi su učenici sudjelovanjem u tim volonterskim aktivnostima pokazali afinitete za rad s djecom.

DAN BOLESNIKA 2014.

Dan bolesnika obilježio je i Volonterski klub Mlinarska. Učenice 4. i 2. razreda, kojima je ovo bio prvi bliski susret s bolesnicima, zajedno sa svojom koordinatoricom volontera svoje su vrijeme odvojile i otišle u posjet bolesnicima Klinike za infektivne bolesti dr. Fran Mihaljević te im uljepšale dan porukama podrške. U Hitnoj ambulanti objesile su plakat „Poruka za tebe“ kako bi i svim ostalim bolesnicima s kojima nisu mogli doći u izravan kontakt ipak dale podršku i snagu.

Svojim su porukama izmamile mnoge osmijehe, ali i poneku suzu. Nisu mogle niti zamisliti koliko jedna obična poruka može utjecati na bolesnike. To je svakako još jedan razlog zašto su članice i volonterskoga kluba.

UKLJUČIVANJE UČENIKA U VOLONTERSKE AKCIJE

Volonterske akcije vrlo učinkovito doprinose promicanju volonterstva i omogućuju volonterski angažman na lokalnoj i međunarodnoj razini i time pridonose rješavanju problema te osnaživanju i razvoju pojedinaca i društva.

Njihova je učinkovitost u sljedećim razlozima:

- pridonose rješavanju konkretnih problema u zajednici u vrlo kratkom roku
- daju mogućnost ostvarivanja vrlo raznolikih ciljeva i podrške različitim ciljanim skupinama
- imaju mogućnost uključivanja velikoga broja volontera različitih profila i drugih aktera u zajednici
- snažan su mehanizam povezivanja i umrežavanja građana, lokalne uprave, udruga, ustanova i dr.
- velika je vidljivost rezultata
- čine djelotvoran način promocije volonterstva – konkretan primjer i rezultati potiču druge aktere na uključivanje.

Koraci u organiziranju volonterske akcije

Promišljanje o pokretanju volonterske akcije

- pronaći gdje sve postoji potreba za volontiranje u zajednici
- odlučiti se što nam je cilj koji želimo postići volonterskom akcijom
- okupljanje ekipe – članovi volonterskog kluba, drugi učenici/prijatelji, profesori
- razmisliti kako ćete riješiti problem – možete li sami ili vam treba pomoć nekog od osoblja škole
- identificiranje najboljeg načina rješavanja problema i aktivnosti u suradnji s okupljenim učenicima/prijateljima
- podjela poslova među okupljenim učenicima/prijateljima, odlučiti tko će što raditi – tko će pronaći dodatne volontere, tko će ići u kupnju

materijala, odrediti vremenski raspored za sve aktivnosti, potreban broj volontera za akciju, obavijesti drugim učenicima, osobama u zajednici i slično

- nabava potrebnih materijala
- izrada opisa posla koji će volonteri obavljati i programa akcije
- pronalaženje volontera (*mailing*-lista, mrežna stranica, plakati, oglasna ploča)
- izrada rasporeda volontera i, prema potrebi, identificiranje voditelja skupina volontera
- organiziranje pripremne radionice za volontere na kojoj ćete im objasniti što sve trebaju raditi, kada i gdje
- napisati obavijest o održavanju volonterske akcije za školski list, mrežnu stranicu ili oglasnu ploču (7 dana prije)

Provedbena faza

- doček i dobrodošlica volonterima
- raspoređivanje volontera, upoznavanje s dnevnim rasporedom te podjela radnih materijala
- provedba aktivnosti
- zahvala volonterima

Završna faza

- na kraju akcije, kroz razgovor ili kratkim pisanim pitanjima, provjeriti kako je tekla akcija – je li učinjeno sve što je planirano, jesu li svi zadovoljni]. Posebnu pozornost obratite na ono što nije išlo prema planu, kako biste pri sljedećoj akciji bili što bolje pripremljeni.
- izrada izvještaja za školski list, mrežne stranice, oglasnu ploču⁶

⁶ Modificirano prema Tomanjik J. i sur., *Volonterski centar u zajednici – smjernice za uspostavljanje volonterskih centara i programa*, Volonterski centar Zagreb, 2009.

EKOLOŠKO-RADNA AKCIJA

Učenici/učenicke članovi volonterskog kluba Željezničke tehničke škole Moravice priključili su se Projektu „Pokreni sebe – promijeni svijet“. U sklopu toga projekta planirano je uredenje školskog okoliša i parka te je dobivena donacija od 150 eura za nabavu sadnica ukrasnih grmova, cvijeća i alata. U akciju su se uključila 23 učeni-

ka/učenicke volontera/volonterke te 5 nastavnika/nastavnica, koji su se dogovorili da se radna akcija provede u ponedjeljak 31. ožujka 2014. i sakupili su se nakon nastave, prikladno odjeveni i s potrebnim alatom. Zaštitne rukavice, vreće za smeće i dio alata osigurala je Željezničko-tehnička škola Moravice. Zasadili su magnolije, ruže i ukrasne grmove u prostoru ispred škole i učeničkog doma i očistili park ispred škole. Riječ je o volonterskoj akciji koja je potaknula srednjoškolske učenike/učenicke na brigu o okolišu. Takve akcije potiču razvoj ekološke svijesti i volonteri/volonterke pokazali su se vrlo kreativnima u prostornom planiranju i planiranju daljnjih akcija.

PEEK & POKE – MUZEJ DJETINJSTVA

Šestero učenika volontera sudjelovalo je u uredenju prostora Peek & Poke – Muzeja djetinjstva u razdoblju od 9. do 11. listopada 2013. Volonteri su pomagali u bojenju i čišćenju prostora, izradivali su drvenu kućicu i slagali igračke za postavu Muzeja. Učenici su se imali prilike upoznati sa starijim igračkama i pričama vezanima za njih. Također su osjetili korisnost svojega rada.

KOORDINATOR VOLONTERA

Neovisno o načinu na koji se odlučiš uključiti u volontiranje (bilo samostalno, preko volonterskog centra, volonterskog kluba ili na sva tri načina), susrest ćeš se s osobom koja će biti zadužena za volontere. Tu osobu nazivamo koordinatorom volontera.

Njihova je uloga višestruko važna. S jedne strane, oni čine ključnu točku motivacije, kako zaposlenika, tako i djece i mladih, za pokretanje volonterskog programa. Dakle, mogli bismo reći da su koordinatori voditelji cijeloga procesa. S druge strane, koordinatori u volonterskim klubovima/grupama imaju i ulogu svojevrtnih zastupnika prema široj zajednici te su dobri kontakti s organizacijama u zajednici iznimno važni za kvalitetno i svestrano djelovanje izvan obrazovnih ustanova ili ustanova koje se skrbe o djeci i mladima.

Nije nužno da koordinator sve odradi sam. U svaki od segmenata aktivnosti i koraka mogu se uključiti drugi zaposlenici i volonteri iz zajednice svojim volonterskim angažmanom.

Funkcije koordinatora

- uvođenje volontera u organizaciju i posao
- osiguravanje uvjeta za volontiranje
- praćenje volonterskog angažmana
- redovita podrška
- evaluacija volonterskog angažmana.

DESET VAŽNIH PREPORUKA ZA VOLONTIRANJE

- 1. Potrudi se upoznati zadatak koji si prihvatio.**
- 2. Sudjeluj u edukaciji/orijentaciji i pridonesi svojim znanjem i iskustvom.**
- 3. Uskladi svoje interese sa svojim potrebama i potrebama posla.**
- 4. Radi s dobrom nakanom, pažljivo promatraj i savjetuj se kako bi mogao bolje pomoći.**
- 5. Otkrij svrhu programa kojega si dio.**
- 6. Prilagodi se mogućnostima razvoja svojih vještina, samopouzdanja, odgovornosti.**
- 7. Pridonesi svojoj ulozi šireći ideju volonterstva drugima.**
- 8. Djeluj proaktivno samoevaluacijom i postavljanjem pitanja koja ti nisu jasna.**
- 9. Poštuj organizaciju i ljude u njoj.**
- 10. Ponosi se svojom ulogom. Vrijedno je.**

Vježbe za jednostavnije upoznavanje i razumijevanje sadržaja

U nastavku ti nudimo vježbe za jednostavnije upoznavanje i razumijevanje sadržaja koji si pročitao u poglavlju *Zakorači u svijet volontiranja*. Neke od vježbi možeš raditi samostalno, a neke u paru ili grupi sa svojim prijateljima.

KAKO POČETI?

Vježba 1. „10 godina poslije“

Sudionici šeću kroz prostor, zamišljaju svojih 10 godina volonterskog iskustva, gdje su sve volontirali, biraju par i s njim razmjenjuju svoje priče (pitanja za proces: Kako je tekao proces razmišljanja?, Jesu li zadovoljni zamišljenim?). Zamolite sudionike da nakratko putuju kroz vrijeme i odu u budućnost za 12 / 24 / 36 mjeseci (slobodno odabrati). Neka se zamisle na svojoj volonterskoj poziciji nakon godine ili više dana volontiranja. Što rade? S kime rade? Koje sve vještine imaju? Koja znanja posjeduju? Kako se osjećaju?

Dajte im nekoliko minuta u tišini, a zatim ih pozovite da se vrate u sadašnje vrijeme i lagano otvore oči.

Zamolite sudionike da uzmu nekoliko trenutaka i zapišu svoja očekivanja od volonterskog iskustva: što žele naučiti, s kim žele raditi, koliko vremena mogu/žele posvetiti volontiranju, kakve su poslove spremni obavljati i sl.

Na kraju sudionicima treba ponuditi da, ako žele, podijele s drugima neke od spoznaja koje su osvijestili tijekom ove aktivnosti. Nije potrebno da s grupom podijele ono što su zapisali; svrha je aktivnosti da sami postanu svjesni svojih očekivanja i u skladu s time odaberu odgovarajuću volontersku poziciju.

KAKO SE UKLJUČITI U VOLONTERSKE AKTIVNOSTI?

Vježba 2. Upoznajem okruženje.

Predstavite sudionicima različite aktere u zajednici koji rade na rješavanju aktualnih problema – što rade centri za socijalnu skrb, domovi za djecu s teškoćama, domovi za stare i nemoćne, bolnice, udruge, ministarstva itd. Navedite njihove specifičnosti i način rada.

Pitajte svoje kolege može li se tu još što učiniti. Tko bi to trebao i mogao učiniti? Možete li vi kao klub osmišljavati akcije za izgradnju boljeg, ljepšeg, s više ljubavi, s više solidarnosti, s više pripadanja, s više izbora, s više slobode..., nešto što će dopuniti rad navedenih aktera.

Vježba 3. Krug papirića.

Podijelite sudionicima papiriće. Predložimo da svakom sudioniku date po dva papirića. Na papir neka napišu područje u kojemu bi voljeli djelovati.

Moguća područja jesu: djeca, mladi, stariji i nemoćni, osobe s posebnim potrebama, zdravlje (zaštita i briga o zdravlju), zaštita okoliša, zaštita životinja, umjetnost i kultura, obrazovanje, šport, ljudska prava, izgradnja mira i demokracije, beskućnici, djeca i mladi bez odgovarajuće roditeljske skrbi ili što drugo.

Sakupite papiriće i provjerite koja se područja najviše pojavljuju. Ispišite ih vidljivo i dogovorite koja će područja biti vaša okupacija.

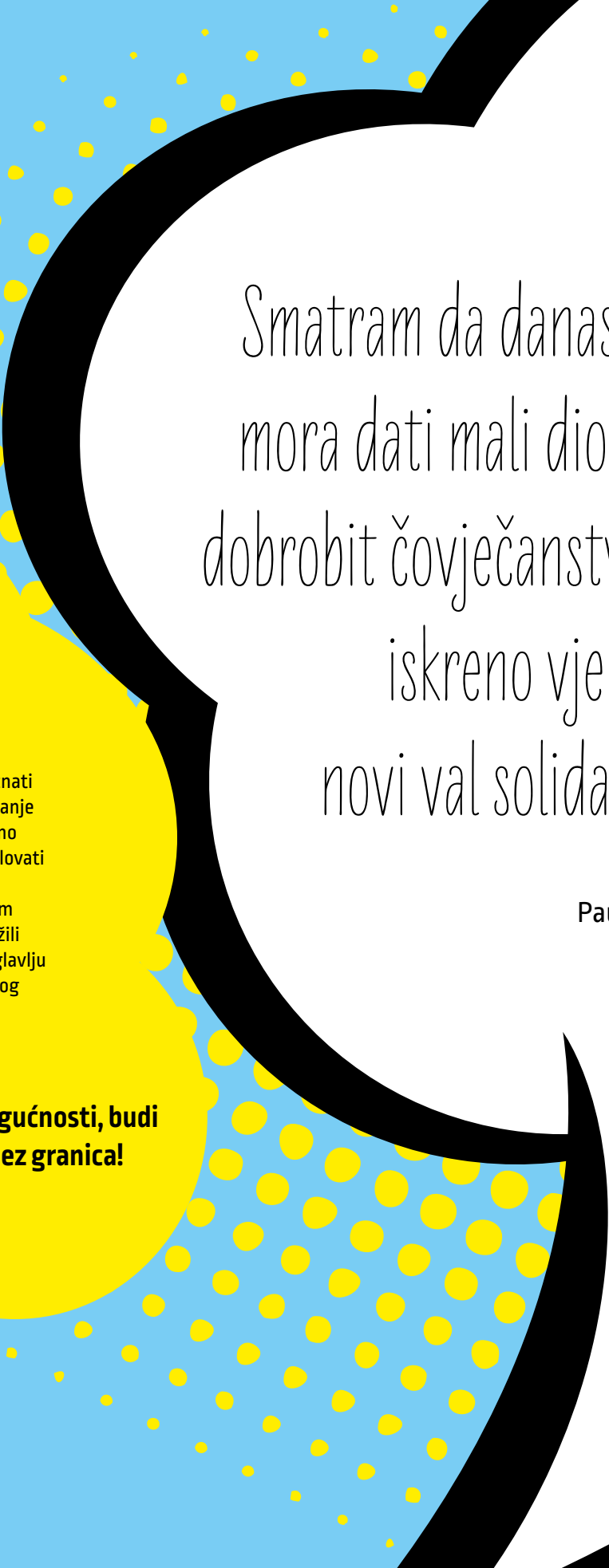
Za područja koje su najviše prisutna ponovno ponovite *Krug papirića*. Sada članovima podijelite papire prema njihovoj želji. Neka zapišu na papir neke probleme, teškoće i potrebe na koje nailazi ta skupina korisnika, odnosno koje su prisutne u tom području.

Pokušajte grupirati dobivene papiriće prema poklapanju. Prođite kroz svaki problem/potrebu/teškoću postavljajući si pitanje: Što možemo učiniti kako bismo odgovorili na tu potrebu?

Zapišite sve prijedloge. Kada su svi prijedlozi zapisani, prođite kroz svaki raspravljajući o tome možete li vi provesti takvu vrstu aktivnosti s obzirom na resurse koje imate. Ako se pojavi zanimanje za više aktivnosti, dogovorite s članovima kojoj ćete se aktivnosti najprije posvetiti. Dogovorite redoslijed provedbe pojedinih aktivnosti.

Moguće je da na papirićima neće biti određenih problema/potreba/teškoća skupine korisnika ili područja koje ste odabrali. Moguće je i da navedene potrebe/poteškoće/problemi zbog nekog razloga nisu relevantni.

Predložimo da u postojećim udrugama i/ili javnim ustanovama namijenjenima određenoj skupini korisnika provjerite koje su aktualne potrebe i možete li vi dati svoj doprinos njihovu rješavanju.

Smatram da danas svatko
mora dati mali dio sebe za
dobrobit čovječanstva. Zato
iskreno vjerujem u
novi val solidarnosti...

Paulo Coelho

Volonteri bez granica naziv
je poglavlja koje će ti otvoriti
mogućnosti volontiranja izvan
granica Hrvatske. Ovdje ćeš saznati
što je to međunarodno volontiranje
te na koji način možeš dugoročno
volontirati u inozemstvu, sudjelovati
u međunarodnim volonterskim
kampovima, kao i u neformalnim
edukacijama. Da bismo ti približili
kako to izgleda, u ovom ćeš poglavlju
pronaći i primjere međunarodnog
volontiranja.

**Istraži mogućnosti, budi
volonter bez granica!**

VOLONTERI

**BEZ
GRANIČA**

**MEĐUNARODNO
VOLONTIRANJE I PROJEKTI
ZA MLADE U INOŽEMSTVU**

ŠTO JE MEĐUNARODNO VOLONTIRANJE?

Međunarodno je volontiranje namijenjeno svima onima čije volonterske ambicije prelaze granice Hrvatske i spaja dva glavna područja, posebice za mlade – mobilnost i volontiranje. Volonterski projekti u inozemstvu omogućuju volonterima osobni rast i razvoj upoznavanjem drugih naroda i kultura, a oni se temelje na solidarnosti, zajedništvu i interkulturalnom učenju. Putem međunarodnih projekata dostupne su različite aktivnosti i uključivanje na nekoliko načina:

- kratkotrajnim volontiranjem, odnosno preko međunarodnih volonterskih kampova

- dugotrajnim međunarodnim volontiranjem i
- neformalnim edukacijama za volontere u inozemstvu.

Premda većina mogućnosti za međunarodno volontiranje koje ćemo ti ovdje predočiti postavlja punoljetnost kao uvjet za sudjelovanje, otvaranjem ove međunarodne perspektive željeli smo ti staviti bubu u uho i potaknuti te da razmisliš kako bi jednog dana volontiranjem mogao iz prve ruke upoznati različita društva i kulture.

KRATKOTRAJNO VOLONTIRANJE – MEĐUNARODNI VOLONTERSKI KAMPOVI

Međunarodni volonterski kampovi jedinstveni su oblik volontiranja koji nudi pozitivne i praktične načine okupljanja ljudi iz različitih zemalja i različitih kultura kako bi živjeli i radili zajedno na projektima koji pridonose lokalnim zajednicama u kojima se oni održavaju.

Volonterski kampovi traju od 10 dana do 30 dana i okupljaju od 5 do 20 međunarodnih volontera, dok se lokalno stanovništvo priključuje kampu u radnim i slobodnim aktivnostima.

Kampovi su, po pravilu, predviđeni za sve ljude koji žele na bilo koji način pridonijeti razvoju zajednice u kojoj se aktivnosti provode, a istodobno nude stjecanje različitih znanja i vještina kroz druženje s ljudima iz različitih zemalja i kultura.

Opći ciljevi svih kampova, bez obzira na temu, jesu razbijanje predrasuda i stereotipa, unapređivanje tolerancije i razumijevanja među ljudima.

Važan dio svakoga kampa jest i edukacija o vrijednostima volonterstva, međunarodnoj solidarnosti i interkulturalnosti. Stvaranjem kontakata između sudionika iz inozemstva i lokalnoga stanovništva pridonosi se širenju vidika, boljem razumijevanju naroda i kultura, prijateljstvu i miru.

Svaki kamp ima specifičan cilj ili zadatak koji je potrebno ispuniti za vrijeme trajanja kampa, kao što su primjerice: uređenje škole prije početka školske godine; organiziranje aktivnosti za tražitelje azila, djecu, starije i ljude s teškoćama, izgradnja i uređivanje staza, parkova i slično.

Sudjelovanje u međunarodnim volonterskim kampovima u inozemstvu namijenjeno je za sve starije od 18 godina, a sudjelovanje u kampovima u Hrvatskoj svima starijima od 16 godina. U većini kampova u svijetu sudjelovanje maloljetnika moguće je u pratnji roditelja ili drugoga zakonskog zastupnika.

Osim toga, postoje i volonterski kampovi koji okupljaju specifične skupine, npr. tinejdžerski kampovi, obiteljski kampovi i sl.

Tijekom sezone međunarodnih volonterskih kampova, koja traje od travnja do rujna, organizira se nekoliko tisuća kampova širom svijeta. U međunarodnim volonterskim kampovima hranu i smještaj osigurava organizator, a putne troškove snosi sam volonter. U Hrvatskoj se kampovi organiziraju od 1996. godine i do sada ih je organizirano više od 160 u 52 lokalne zajednice širom Hrvatske – od Vukovara na istoku do Pelješca na jugu, a preko Slatine, Zabočka, Pazina, Otočca, Supetra i brojnih drugih mjesta. U međunarodnim je kampovima do sada sudjelovalo oko 2000 međunarodnih volontera.

Nakon sezone volonterskih kampova, organizira se evaluacijska radionica na kojoj volonteri jedni s drugima dijele svoja iskustva stečena u kampovima diljem svijeta.

Volonterima koji su sudjelovali u nekom kampu i žele više učiniti za sebe i za razvoj međunarodnih projekata nudi se mogućnost sudjelovanja u edukaciji za voditelje međunarodnih volonterskih kampova, na kojoj se uči o vođenju grupe, grupnoj dinamici, rješavanju konflikata, nenasilnoj komunikaciji i menadžmentu volontera.

Koraci za prijavu u međunarodni volonterski kamp

Posjetiti mrežnu stranicu ili ured lokalne organizacije koja se bavi međunarodnim volontiranjem - tzv. *sending* organizacija (u Hrvatskoj je to Volonterski centar Zagreb).

Sudjelovati u orijentacijskoj radionici koja je prva stepenica za ulazak u svijet volontiranja i služi za upoznavanje s volonterstvom, mogućnostima volontiranja, osnovama Zakona o volonterstvu.

Pretražiti međunarodnu bazu volonterskih kampova i odabrati odgovarajuće kampove.

Popuniti prijavnicu - *volunteers' exchange form* (VEF) te uplatiti administrativni trošak i participaciju u organizaciji koja te šalje (*sending*).

Nakon primanja u kamp potpisati ugovor o volontiranju i potvrdu o sudjelovanju u njemu.

Pažljivo pročitati obavijest koja se dobiva mjesec dana prije održavanja kampa (o lokaciji kampa, smještaju, detaljne aktivnosti po danima, važni kontakti i dr.).

Sudjelovati u pripremnoj radionici za volontere koji prvi put odlaze u kamp (radionica služi za upoznavanje s ciljevima i aktivnostima, pravima i obvezama te da bi se definirala očekivanja i mogući izazovi).

MEĐUNARODNI
VOLONTERSKI KAMP
O EKOLOGIJ I
ODRŽIVOSTI - EKO
PAN OVERGROUND

U srpnju 2014. održan je 8. po redu međunarodni volonterski kamp u suradnji Volonterskog centra Zagreb i karlovačke udruge za zaštitu okoliša i prirode Eko Pan. Sudjelovalo je 13 volonterki i volontera iz Hrvatske, Španjolske, Velike Britanije, Austrije, Belgije, Nizozemske, Češke i Ukrajine. Zajedno s članovima i prijateljima udruge, tijekom dva tjedna volonteri su se angažirali na uredjenju prostora Centra za mlade na Gazi.

Tijekom održavanja kampa spomenuti je prostor prilagođen i prenamijenjen te su postavljeni solarni grijači vode, biofiltrar, slamnati krovic te viseći vrt. Postojeći je prostor tako dobio novo ime te polako prerasta u poligon praktične primjene načela održivosti u kojemu će se redovito održavati radionice za sve zainteresirane građane.

Osim angažmana u kampu, volonteri su imali i mnogo prilika za uživanje, odmor i upoznavanje s lokalnim stanovništvom. Uživali su u karlovačkim rijekama, sudjelovali na proslavi Dana grada Karlovca te posjetili Zagreb i Plitvička jezera.

Tijekom volontiranja i druženja sklopljena su bliska prijateljstva među volonterima koja će, zasigurno, potrajati godinama.

MEĐUNARODNI
VOLONTERSKI
KAMP S DJECOM
BEZ ADEKVATNE
RODITELJSKE
SKRBI

Volonterski centar Zagreb i Dječji dom „Sveta Ana“ iz Vinkovaca započeli su provedbu međunarodnih volonterskih kampova u odmaralištu dječjeg doma u Supetru na otoku Braču još davne, 2004. godine.

Tako već 11. godinu zaredom volonteri iz različitih zemalja svijeta dolaze u Supetar organizirati različite aktivnosti za djecu, naučiti ih ponešto, družiti se s njima i uljepšati im ljeto.

Iz godine u godinu djeca iz doma s nestrpljenjem očekuju srpanj te nove ili „stare“ volontere koji će s njima crtati, pjevati, učiti ih plivati ili kuhati, ali i pomoći da bolje nauče engleski te izgovore pokoju rečenicu ruskog ili španjolskog.

Osim lijepih iskustava i „opipljivih“ vještina i znanja koje volonteri daruju dječici iz doma, ona upoznaju druge narode i kulture te se uče toleranciji, nenasilju i prihvaćanju različitosti.

MEĐUNARODNO DUGOTRAJNO VOLONTIRANJE

Međunarodno dugotrajno volontiranje aktivnost je koja potiče i promiče volonterstvo kroz mobilnost ljudi i traje od jednog do 12 mjeseci. Ova aktivnost omogućuje volonterima angažman na volonterskim projektima izvan Hrvatske, a međunarodnim volonterima volontiranje u Hrvatskoj. Takav oblik volontiranja na osebujan način pridonosi razvoju lokalne zajednice i civilnoga društva. U međunarodnim dugotrajnim projektima najčešće se radi na sljedećim područjima: aktivnosti s osobama s teškoćama, aktivnosti s djecom, ekološke, organizacijske, kulturne, umjetničke, administrativne aktivnosti itd.

U provedbu međunarodnoga projekta uključene su najmanje tri strane: organizacija koja šalje volontera, organizacija koja prima volontera i volonter.

U svijetu postoji nekoliko programa međunarodnoga dugotrajnog volontiranja, a jedan od najraširenijih jest Europska volonterska služba (EVS) koja je jedna od aktivnosti programa Europske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport za razdoblje 2014. – 2020. pod nazivom *Erasmus+* (prije *Mladi na djelu*). Europska volonterska služba namijenjena je mladima od 17 do 30 godina.

Za razliku od drugih programa međunarodnoga dugotrajnog volontiranja, svi su troškovi projekta EVS-a pokriveni (hrana, smještaj, putni troškovi, zdravstveno osiguranje, edukacije za volontera i administrativni troškovi za organizacije).

Edukacije u sklopu dugotrajnog volontiranja organiziraju se na početku, tijekom i na kraju projekta.

NEFORMALNE EDUKACIJE U INOZEMSTVU

Postoje brojne edukacije za volontere, a volonterski centri kroz članstva i partnerstva s brojnim međunarodnim mrežama i organizacijama svojim volonterima omogućuju sudjelovanje u edukacijama koje se održavaju u Europi i u cijelome svijetu sa svrhom poticanja mobilnosti mladih i osnaživanja putem neformalnog obrazovanje. Edukacije su višednevne i obuhvaćaju vrlo raznolike teme vezane uz aktivno sudjelovanje mladih i razvoj civilnoga društva (mirovna edukacija, komunikacijske vještine, klimatske promjene, umrežavanje mladih, vođenje projekata i sl.).

Pri međunarodnim edukacijama u sklopu programa *Erasmus+* troškovi hrane i smještaja pokriveni su u cijelosti, dok su putni troškovi pokriveni u iznosu od 70%, a preostalih 30% pokriva sam volonter.

Kontakti za hrvatske građane koji žele sudjelovati u međunarodnim projektima jesu Volonterski centar Zagreb i Agencija za mobilnost i programe Europske unije.

Volonterski centar Zagreb

Ilica 29, Zagreb
tel.: 01 3013 058

web: www.vcz.hr
e-mail: exchange@vcz.hr

Agencija za mobilnost i programe Europske unije

Frankopanska 26,
Zagreb
tel.: 01 5005 635

web: www.mobilnost.hr
e-mail: info@mobilnost.hr

ISKUSTVO EVS-OVE VOLONTERKE

MIRNA
BAŠIĆ (27)

Trenutačno sam na dugotrajnom međunarodnom volontiranju u Rusiji, točnije, u gradu Permu pokraj Urala. Tu sam zahvaljujući Volonterskom centru Zagreb i EVS-u (*European Voluntary Service*). EVS je aktivnost koja omogućuje mladima do 30 godina iskustvo nove kulture kroz volontiranje u različitim područjima.

Volontiram u Omladinskom memorijalnom centru koji se bavi očuvanjem sjećanja na razdoblje političke represije za vrijeme SSSR-a te se na različite načine brine o njezinim žrtvama. Moj je zadatak posjećivanje dviju starijih žena ili, kako ih zovemo, babuški. Budući da su ti ljudi često osamljeni i u nemoćnosti obavljati svakodnevne kućanske poslove, mi volonteri pomažemo im upravo u tome. Razgovaramo s njima, pokatkad nešto zajedno skuhamo, gostimo se čajem i kek-sima, obavljamo kućanske poslove.

Na cijelo ovo iskustvo gledam kao na dragocjenu priliku da napravim barem malu pozitivnu promjenu u životu tih ljudi i veliku promjenu u sebi. Dugotrajno međunarodno volontiranje toplo preporučujem svima zbog više razloga. Možda se volontiranje ne plaća materijalnim dobrima, ali se plaća pozitivnim emocijama i novim iskustvom koje dodaje boje u svačiji život. Počela sam se zanimati za lokalne projekte i vidim da ima i više nego dovoljno prilika gdje bih se mogla uključiti. Saznala sam za neke udruge koje djeluju u mojemu rodnom gradu, a za koje prije nisam znala, te sam odlučila, kad se vratim, dati nešto i svojoj zajednici.

NA EDUKACIJI U DRAČU

U razdoblju od 1. do 8. listopada 2013. sudjelovao sam na seminaru u Draču (Albanija) u sklopu programa Europske unije „Mladi na djelu“ na koji sam poslan preko Volonterskog centra Zagreb (VCZ) zahvaljujući njegovu članstvu u mreži South East European Youth Network (SEEYN). Troškovi smještaja i hrane bili su potpuno pokriveni, a 70% iznosa putnih troškova mi je vraćeno.

Seminar je organizirala albanska organizacija *Beyond Barriers*, a tema seminara bila je „EVS Challenges, Improvements and Trends“. Tijekom tih osam dana seminara raspravljali smo o Europskoj volonterskoj službi (EVS) i trendovima u EU-u i susjednim zemljama. Posebno smo se usredotočili na probleme u dosadašnjem provođenju EVS-ovih projekata te na pronalazak načina da se ne ponove u budućnosti. Osim toga, kroz razne radionice i predavanja podijelili smo osobna i profesionalna iskustva koja smo imali s EVS-om te razradili ideje za nove

EVS-ove projekte. Ono što sam primijetio jest da neformalna edukacija pruža sudionicima veću slobodu u učenju, razmišljanju i iskazivanju kreativnosti. Nedugo nakon seminara otišao sam na EVS-ov projekt u inozemstvo, gdje mi se znanje stečeno tijekom seminara pokazalo vrlo korisnim.

Osim toga što smo dosta radili, imao sam slobodnog vremena za razgledanje Drača, a posjetili smo i Tiranu. Naučio sam nešto o albanskoj kulturi, ali i o kulturi ostalih sudionika seminara koji su došli iz svih krajeva Europe. Naučio sam i dosta o sebi. Stekao nove prijatelje. Stvorio uspomene.

Ovo mi je bio prvi put da sudjelujem na neformalnoj edukaciji u inozemstvu, ali definitivno ne i zadnji.

MARKO
BIRKIĆ

Ovo ti poglavlje nudi različite međunarodne i lokalne primjere dobre prakse uključivanja djece i mladih u volontiranje.

Neka ti posluži kao inspiracija i poticaj!

INS
/

*Kad radite za druge,
neka to bude s istim
žarom kao da je bilo za
vas same.*

Konfucije

SPİRACIJA ZA
POTIČAJ

PRIMJERI DOBRE PRAKSE IZ INOZEMSTVA

SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE

U svibnju 2003. učenica srednje škole Shauntell (Trinity High School, Euless, Teksas) osnovala je *Trinity High School Girls Awareness Program (GAP) Club* kako bi tinejdžericama osigurala prostor za stvaranje pozitivnih odnosa i razvijanje samopoštovanja. Shauntell je u adolescentskoj dobi patila od depresije i bulimije nakon što je izgubila oca. Pomažući drugim djevojkama da pronađu vlastitu snagu putem „učenja zalaganjem u zajednici“ (*service learning*) i uključivanjem u zajednicu, željela je doprijeti do mladih djevojaka koje se suočavaju s osobnim i akademskim izazovima.

Jedan od projekata u zajednici u koji je uključen *Trinity GAP Club* jest rad s Azilom za životinje *Euless (Euless Animal Shelter)*. Jednom tjedno GAP srednjoškolke/članice volontiraju u azilu na nekim od sljedećih poslova: fotografiraju životinje čije se fotografije potom stavljaju na mrežnu stranicu kako bi potencijalni udomitelji bili upoznati s tim koje životinje čekaju na udomljenje, šeću i igraju se sa životinjama, čiste kaveze. Jednom mjesečno GAP je domaćin događaja udomljavanja (*Adoption Event*) u lokalnim trgovačkim centrima, kojim se želi predstaviti životinje koje čekaju na udomljavanje. Osim toga, GAP je domaćin Sajma životinja (*Pet Fair*) dva puta godišnje u Trinity High School.

MAĐARSKA

U 2011. godini mađarski je Parlament usvojio zakon prema kojemu će matura učenika srednje škole biti uvjetovana s minimalno 50 sati društveno korisnog rada (*community service work*), a taj će uvjet vrijediti za sve srednjoškolce koji budu maturirali nakon siječnja 2016. Svrha je ovoga programa pružiti

srednjoškolcima „životno iskustvo“ prije mature te putem toga programa potaknuti srednjoškolce da i izvan okvira propisanih sati društveno korisnog rada nastave volontirati. Krajnji cilj navedene inicijative mađarskog Parlamenta jest promicati volonterstvo, a uloga je škola da pomognu identificirati mogućnosti u organizacijama civilnoga društva u lokalnoj zajednici u kojima bi učenici utrošili 50 sati za društveno korisni rad. Jedan primjer volonterskog angažmana vidljiv je u Trefort gimnaziji, gdje su učenici te mađarske gimnazije, jedne od najelitnijih srednjih škola u Budimpešti, odlučili pomoći u učenju učenicima Romima osnovne škole koja se nalazi sjeveroistočno od Budimpešte. Iako još uvijek nije obavezan, mnoge su škole prepoznale potencijal toga programa, dok je mađarska Vlada na Međunarodni dan volontera, 5. prosinca, dodijelila posebno priznanje školama koje imaju najveći broj volontera.

Ordinary Angel

Inicijativu pod nazivom „Ordinary Angel“, koja je trajala od 3. do 21. prosinca 2012., organizirali su trgovački centar Nyíregyháza City Plaza, zaklada HUMAN-NET te organizacija Köz-Pont kako bi pružili podršku obiteljima s manjim mogućnostima. U projekt su bile uključene 4 srednje škole i njihovi učenici: Eötvös High School, Vásárhelyi Vocational School, Sipkay Vocational School i Wesselényi Vocational School. U inicijativu se uključilo i 19 obitelji i svaka je dobila priliku da provede ugodno vrijeme u trgovačkom centru, uključujući odlazak u kino, objed u restoranu, darove iz različitih prodavaonica i sl. Zaklada HUMAN-NET kontaktirala je obitelji, dok je organizacija Köz-Pont komunicirala sa školama i sudjelovala u pripremi volontera. Volonterski angažman učenika bio je pružiti pomoć obiteljima tije-

kom dana koji su imali prilike provesti u trgovačkom centru. Učenici su predstavljali domaćine obiteljima, igrali se i družili s djecom, vodili obitelj po trgovačkom centru (s obzirom na to da ih većina nikada nije bila ondje) i sl. Navedeni je program proveden i u 2013. godini.

VELIKA BRITANIJA

ROUNDWOOD PARK SCHOOL, Roundwood Park, Harpenden, Hertfordshire

Učenici te djelatnici Roundwood Park School postavili su shemu poznatu pod nazivom *Standby Group*, a cilj im je da škola dobije status škole bez nasilja (*Bully-free Form Status*). *Standby* grupa proizašla je iz želje djelatnika škole da se bavi pitanjem nasilja u školama. Odabrana je grupa učenika volontera koji su sudjelovali u edukaciji pomaganja učenicima koji su doživjeli nasilje. Grupa je dobila naziv prema temi *Anti-bullying* dana o ulozi promatrača/sudionika u *bullyingu* (*bystanders – standby*). Pri edukaciji, učenici su se upoznali s nekim nasilničkim ponašanjima i načinima kako se s njima boriti. Učenici su usvojili i neke asertivne tehnike te osnovne savjetodavne vještine. U svrhu navedenog, učenici su osmislili svoje vlastite smjernice protiv nasilja u školama (*Anti-Bullying Policy*) koje su rezultat konferencije *Protiv nasilja u školama (Anti Bullying Conference)*. Na konferenciji su učenici uz pomoć predstavnika školskog vijeća identificirali područja oko škole na kojima se učenici osjećaju nedovoljno zaštićeno te su naveli različite oblike *bullyinga*. Također se raspravljalo o tome što bi trebalo učiniti s nasilnicima te kako ostali mogu pomoći. *Standby* grupa trenutno pruža mentorsku podršku učenicima kojima je potrebna kontinuirana potpora te ima centar u kojemu učenici mogu razgovarati s članovima *Standby* grupe.

COLCHESTER ROYAL GRAMMAR SCHOOL, Colchester, Essex

Učenici navedene škole imaju mogućnost uključiti se i pomagati različitim lokalnim organizacijama utorkom popodne. Tijekom proteklih godina učenici su pomagali domovima socijalne skrbi, hospiciju St Helena, centrima za dnevnu skrb osoba s invalidnošću i sl. Izravna korist za učenike koji se uključuju u ovakve aktivnosti jest bogato iskustvo, a oni sami izvješćuju kako su uživali ili ispunjavajući dodijeljene zadatke ili sudjelovanjem u timskom radu. Često se događa da učenici nastavljaju volontirati u organizaciji nakon završetka svojih zadataka. Osim toga, učenici su najčešće odgovorni za samostalno pronalaženje volonterskih pozicija u različitim lokalnim organizacijama, ali je pritom potrebna prethodna provjera/odobrenje od školskog osoblja.

Učenici (*Sixth Formers*⁷) poučavaju učenike osnovne škole

Učenici trećeg i četvrtog razreda srednje škole poučavaju o prirodnim znanostima učenike četvrtog i petog razreda osnovne škole iz nekoliko lokalnih osnovnih škola. Nakon početne edukacije koja se održavala svakog utorka poslijepodne, a uključivala je eksperimente iz biologije, kemije i fizike, učenici su posjetili neke osnovne škole: *Prettygate, Hamilton, Lexden and Oxford House*. Utrošili su četiri tjedna poučavajući male grupe učenika u osnovnoj školi te su bili vrlo zadovoljni svojim iskustvom.

⁷ *Sixth form* (pokatkad se naziva i *Key Stage 5*) označuje zadnje dvije godine srednjoškolskog obrazovanja u Engleskoj, Walesu i Sjevernoj Irskoj, koje pohađaju učenici, obično u dobi između šesnaest i osamnaest godina života.

BOSNA I HERCEGOVINA

U projekt „Volontiranje je cool“, koji se provodio u Sarajevu, bilo je uključeno 20 učenika osmih i devetih razreda škole.

Kao glavni cilj postavili su da će svoj volonterski angažman usmjeriti na brigu o starima, točnije, osobama treće i četvrte životne dobi. Tako su u sklopu volontiranja posjetili pet domova za stare i nemoćne osobe: Dom „Vitalis“, Starački dom „Villa Filis“, Centar za socijalno zbrinjavanje osoba s invaliditetom i drugih osoba Nahorevo, Gerontološki centar te Dom umirovljenika Nedžarići i Dom za socijalno zbrinjavanje starih osoba „Green“.

U spomenutim je domovima volonterski angažman bio usmjeren na pomaganje u obavljanju svakodnevnih aktivnosti (pomaganje oko oblačenja, vožnje kolicima do toaleta ili restorana, pomaganje u slaganju odjeće, šetnja s korisnicima usluga koji su pokretni), do zabavnog programa koji je u svakom od domova pokušao usrećiti bar na jedan dan ove drage stare ljude.

Tako je, osim volontera, u posjet spomenutim domovima išla i grupa učenika: zbor, ritmička grupa, recitatorska grupa, dramska grupa, učenici 1. razreda koji su se predstavili svojim programom. Dakle, domove je posjetilo 246 učenika od 1. do 7. razreda.

Osim volontiranja i zabavnog programa, cilj je bila i humanitarna aktivnost. Tako su u svaki od domova učenici donijeli voće, cvijeće, CD sa sevdalinkama, pelene i higijenske proizvode, što je potvrda da su se u projekt volontiranja uključili i roditelji.

Ovakvim se projektima daje puna podrška, jer se na ovakve i slične načine učenici senzibiliziraju za humanitarni rad, dobrovoljnu pomoć i brigu, te tako pridonose društvu i zajednici.

Kroz projekt naučene lekcije mogu se iskazati riječima „da volontiranje nije samo građanska vrлина nego i navika srca“. Zajedno s volonterima cijeli su projekt podržale i pratile pedagoginja i ravnateljica škole.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE IZ HRVATSKE

ŠREDNJA TALIJANSKA ŠKOLA U RIJEČI

U povodu manifestacije *Hrvatska volontira!* 2014. godine, članovi/članice Volonterskog kluba Srednje talijanske škole organizirali su volontersku akciju **Osnovni tečaj korištenja osobnog računala i upotreba interneta za osobe treće dobi**, u trajanju od 19. do 24. svibnja 2014. Osam učenika članova volonterske grupe Škole poučavali su starije članove Zajednice Talijana iz Rijeke o osnovama rada na računalu, uključujući rad u *Officeu*, elektroničku poštu, pretraživanje na raznim internetskim stranicama i sl. u svrhu poboljšanja kvalitete života ljudi treće dobi. U akciju je bila uključena i profesorica Emma Sergo, kao volonter te koordinatorica volontera Patricia Alberini. Riječ je o volonterskoj akciji koja je senzibilizirala srednjoškolske učenike za potrebe ove skupine ljudi. Učenici su se imali prilike upoznati sa specifičnostima ove populacije, što je, zasigurno, pridonijelo razumijevanju i većoj toleranciji prema starijim osobama. Učenici volonteri pokazali su se vrlo strpljivima u poučavanju starijih i iskazali su zainteresiranost za buduće slične inicijative.

UGOSTITELJSKA ŠKOLA U OPATIJI

Od 25. listopada 2013. započela je provedba pilot-projekta „21“ – **edukacija ugostiteljskog posluživanja mladih s Down sindromom** Udruge za sindrom Down Rijeka 21 i Ugostiteljske škole Opatija. Na inicijativu mr. sc. Irene Deže Starčević, voditeljice projekta „Rijeka – zdravi grad“, započeli su pregovori i suradnja između Udruge i nastavnika Ugostiteljske škole Opatija. Projekt je uspješno završen 23. svibnja 2014., a

osmišljen je tako da šestero učenika 3. razreda Ugostiteljske škole (smjer konobar), poučava šestero mladih s Downovim sindromom iz Udruge Rijeka 21 o ugostiteljskom posluživanju. Riječ je o pripremnim poslovima konobara, načinima posluživanja hrane i pića, važnosti primjerenog ophođenja s gostima te o mnogim drugim korisnim znanjima vezanima za navedeno zanimanje. Učenici volonteri i njihovi vršnjaci iz Udruge sastajali su se svakoga drugog petka u kabinetu posluživanja u Ugostiteljskoj školi i odrađivali vježbe u trajanju od sat vremena.

Projekt je pokrenut radi poticanja druženja mladih s Downovim sindromom i njihovih vršnjaka.

Glavni su ciljevi zajedničko učenje i rad te razvijanje tolerancije i samopoštovanja. Edukacijom se želi istaknuti kako svaka novostečena vještina uvelike olakšava život osobe s Downovim sindromom te pruža priliku za osamostaljivanje i potpunije uključivanje u cjelokupni život u zajednici. Ova je aktivnost usmjerena i na senzibilizaciju učenika Ugostiteljske škole Opatija o potrebama njihovih vršnjaka s Downovim sindromom, a stvorena su i nova prijateljstva. Zbog zadovoljstva svih uključenih provedenim projektom, druženje je završilo u nadi da će se projekt nastaviti iduće školske godine.

DOM ZA ODGOJ DJECE I MLADEŽI U RIJECI

Volontersku akciju **Kreativna radionica za korisnike Doma za psihički bolesne odrasle osobe Turnić** 29. siječnja 2014. organizirao je Dom za odgoj djece i mladeži, a tijekom provedbe same akcije uspostavljena je suradnja s Udrugom „Koraci“ koja se bavi organizacijom likovno-keramičkih radionica te izradom keramičkih dekorativnih proizvoda.

Kreativna je radionica bila namijenjena korisnicima Doma za psihički bolesne odrasle osobe Turnić, a u akciju su se uključila tri volontera Volonterskog kluba Doma za odgoj djece i mladeži te jedan vanjski volonter. Kod volontera se razvijao osjećaj samopoštovanja, senzibilizacije za potrebe spomenute populacije te osobne vrijednosti i postignuća. Iskazali su želju i motivaciju za daljnjim sudjelovanjem u sličnim radionicama, što će koordinatorica volontera

nastojati i dalje dogovarati. Volonteri su se osjećali jako dobro prihvaćenima među korisnicima Doma Turnić. Korisnici toga doma rado su se, brzo i zainteresirano uključili u radionicu te su sam proces podržali stručni tim i vodstvo te ustanove.

EKONOMSKA ŠKOLA MIJE MIRKOVIĆA U RIJECI

Učenici volonterskog kluba Vitamin V 19. studenoga 2013. organizirali su akciju „Filmska matineja u Cinestaru“. U akciju je bilo uključeno 10 učenika volontera spomenute škole. U Cinestaru su se prikazivali najbolji filmovi djece i mladih iz Hrvatske na temu: čitanje i filmska adaptacija književnih djela. Od pedeset učenika koji su sudjelovali, bilo je dvadeset učenika s teškoćama Ekonomske škole Mije Mirkovića. Volonteri kluba Vitamin V bili su zaduženi za pomoć i pratnju učenika s teškoćama, a nakon projekcije družili su se i proveli vrijeme zajedno. Riječ je se o volonterskoj akciji koja je senzibilizirala srednjoškolske učenike za potrebe spomenute skupine djece. Uče-

nici su se imali prilike upoznati sa specifičnostima ovakve populacije, što je, zasigurno, pridonijelo razumijevanju i većoj toleranciji djece i općenito ljudi s ovakvom vrstom teškoća. Ova je akcija pobudila zainteresiranost i inicijativu volontera za daljnju suradnju s učenicima s teškoćama u školi.

ŠKOLA PRIMIJENJENE UMJETNOSTI I DIZAJNA U OSIJEKU

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna u Osijeku dobitnik je *Priznanja za promicanje školskog volonterstva za školsku godinu 2012./2013.* Programom školskog volontiranja škola uključuje svoje učenike tako da svoj talent, inovativnost i kreativnost usmjere na promicanje pozitivnih vrijednosti u društvu oslikavanjem i uljepšavanjem vizualnog identiteta grada Osijeka.

Školski volonterski klub djeluje pod nazivom **Školsko volontiranje** i ima 10 stalnih, aktivnih članova.

Klub je svojim dosadašnjim angažmanom učinio ljepšim mnoge javne površine u gradu Osijeku: zid na Odjelu pedijatrije KBC-a Osijek, zid Odjela za

matematiku i fiziku (Gajev trg), zid Doma za odgoj djece i mladeži, zid OŠ Jagode Truhelke, stubište OŠ Mladost u kojoj kontinuirano održavaju i likovne radionice, terasu Udruge „Breza“ te još mnoge druge prostorije i površine osječkih škola, vrtića i drugih ustanova.

U sklopu manifestacije *Hrvatska volontira! 2014.* pet volontera oslikavalo je foaje osječkog kina „Urania“ likovima poznatih glumaca. Na zidovima kina oživjeli su sljedeći likovi: Audrey Hepburn, Marilyn Monroe, Clark Gable i Humphrey Bogart.

UGOSTITELJSKO-TURISTIČKA ŠKOLA U OSIJEKU

U Ugostiteljsko-turističkoj školi u Osijeku uspješno djeluje volonterski klub **UTŠ** s 30 aktivnih volontera pod vodstvom koordinatora i pedagoga škole.

Volonteri kluba kontinuirano volontiraju u Domu za psihički bolesne odrasle osobe u Osijeku, Domu za starije i nemoćne osobe u Osijeku, Udruzi „Dar“ te u Centru za odgoj i obrazovanje „Ivan Štark“. Njihov volonterski angažman uključuje različite aktivnosti u navedenim ustanovama, pomoć starijim i nemoćnim osobama, vršnjačku pomoć, različite kreativne radionice te rad s djecom s teškoćama u razvoju.

Ugostiteljsko-turistička škola dobitnik je volonterske nagrade u kategoriji doprinos razvoju školskog volontiranja za 2010. godinu, koju dodjeljuje Volonterski centar Osijek, te nagrade *Škola prijatelj*

zajednice, koju dodjeljuje Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva.

Svojim upornim i vrijednim radom spomenuti su volonteri pomogli mnogima i izmamili osmijeh na licu osoba kojima je to najpotrebnije – djeci, starijima i bolesnima.

SREDNJA ŠKOLA ISIDORA KRŠNJAVAOG NAŠICE

Dvoje profesora škole koordiniraju volonterski angažman učenika u volonterskom klubu **Otvoreno srce** koji promovira volonterski rad i educira mlade za volontiranje u kulturnom, socijalnom i zdravstvenom području, promiče solidarnost i aktivno sudjelovanje učenika te potiče na humano djelovanje prema osjetljivim skupinama u zajednici.

Volonteri intenzivno pružaju pomoć i podršku učenicima osnovnih škola u svladavanju školskog sadržaja u sklopu akcije „Srednjoškolci pomažu osnovnoškolcima“. Oni vrlo aktivno djeluju i u našičkoj bolnici u kojoj organiziraju socijalne aktivnosti i pomažu u animaciji hospitaliziranih pacijenata, posebice onih najmlađih.

Škola je dobitnik volonterske nagrade 2013. godine za doprinos razvoju školskog volontiranja.

II. GIMNAZIJA U OSIJEKU

Sedamdeset tri učenika škole okupljeno je u volonterskom klubu **Altruist**, koji koordinira pet profesorica. Volonterski klub djeluje unutar škole organizirajući humanitarne akcije, promoviraju školsko volontiranje i organiziraju radionice za učenike nižih razreda.

Škola je umrežena i s drugim ustanovama u zajednici, a učenici škole volontirali su u Infocentru za mlade, organizirali su druženje i radionice sa štice-nicima Dječjeg doma „Klasje“ i Doma za odgoj djece i mladeži, prikupljali su i razvrstavali odjeću u suradnji s Crvenim križem u Osijeku te volontirali u osječkom azilu za pse, gdje su hranili i šetali napuštene pse i pobrinuli se za uređenje njihova prostora.

Osječka II. gimnazija dobitnica je volonterske nagrade 2013. godine za doprinos razvoju školskog volontiranja.

DRUGA JEZIČNA GIMNAZIJA U SPLITU

U Drugoj jezičnoj gimnaziji iz Splita djeluje volonterski klub „Volonteri Druge“. Koordinatorica kluba uz svoje asistente, predsjednika, potpredsjednika, blagajnika i tajnika Kluba, koordinira volonterski angažman 120 učenika volontera. Punih 20 godina ova škola ima tradiciju volontiranja kako bi mlade koji je pohađaju ne samo iskllesala u zrele intelektualce nego ih odgojila u solidarne i socijalno osjetljive ljude na kojima svijet ostaje. Volonteri Druge ostvarili su suradnju s domovima za starije osobe čije korisnike redovito posjećuju, a intenzivnu suradnju imaju i s udrugom „MoSt“, udrugom „Zvono“, udrugom „Anđeli“ i mnogim drugim udrugama s područja Splita. Tijekom godine učenici sudjeluju u različitim huma-

nitarnim aktivnostima, ali ih i organiziraju, poput pomaganja potrebitim učenicima vlastite škole, ali i drugim ljudima u potrebi, prikupljajući novac, odjeću, obuću ili hranu.

ŠKOLA ZA DIZAJN, GRAFIKU I ODRŽIVU GRADNJU U SPLITU

Volonterska grupa koja nosi naziv „Casper“ ima oko 40 članova, djeluje od 2009. godine, a u nju je uključen velik broj učenika za sva zanimanja, čije školovanje traje tri ili četiri godine. Učenici su zainteresirani za volontiranje, pogotovo kada imaju priliku družiti se s korisnicima različitih udruga. Volonterski se klub uvijek rado odaziva velikom broju akcija, te su tako 2009. godine sudjelovali u oslikavanju Klinike za dječje bolesti KBC-a Split u povodu Međunarodnog dana volontera. Svake godine sudjeluju u kampanji Hrvatske mreže volonterskih centara „Hrvatska volontira“, kao i na „Danima volonterskog rada“ na kojima prodaju proizvode vlastite proizvodnje, a zarađeni iznos daju za organizaciju u potrebi. U 4 godine postojanja volonterski klub Škole za dizajn, grafiku i održivu gradnju ostvario je iznimnu suradnju s Centrom za odgoj i obrazovanje „Juraj Bonačić“

i Udrugom MI – Split, čijim se volonterskim akcijama uvijek odaziva. U povodu Međunarodnog dana volontera 5. prosinca 2013. Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju dobila je nagradu „Vinka Luković“ za promociju i razvoj volonterstva.

SREDNJA ŠKOLA „JURE KAŠTELAN“ U OMIŠU

Formalno, volonterski klub u školi još uvijek nije postavljen, ali nekolicina profesora i stručnih suradnika pokazala je ambiciju za to te su se zbog toga

uključili u projekt „Pokreni sebe, promijeni svijet! – mobilizacija potencijala volontiranja u prevenciji nasilja među mladima“. Do sada je u školskim volonterskim aktivnostima sudjelovalo 30-ak učenika, i to u sljedećim aktivnostima: prodaji božićnih ukrasa, prikupljanju sredstava i kupnji higijenskih i odjevnih predmeta za potrebe Doma za djecu „Maestral“ u Splitu, u akcijama „Nora Fora strašni lav“ i „Hrvatska volontira“, u Ekoakciji čišćenja stabala od plakatiranja itd. Svake godine u suradnji s udrugom „Agape“ iz Omiša škola „Juraj Kaštelan“ sudjeluje u akciji „Moje svjetlo za moj Vukovar“, a ove su godine prikupljena sredstva namijenjena plaćanju asistenta za djecu s teškoćama u razvoju u Vukovaru.

TURISTIČKO-UGOSTITELJSKA ŠKOLA U SPLITU

Klub aktivno djeluje od 2005. godine, a u školskoj godini 2012./2013. ima 62 člana. Akcije održane u zadnjim godinama: Božićni sajam, akcije „I ja imam vrtić, A di si ti?“, „Na valovima života“, u akciji oslikavanja poliklinike i prijamnog odjela KBC-a Split, u uređenju park-šume Marjan, u tradicionalnoj podjeli bakalara na Rivi, u posjetu Domu za starije i nemoćne osobe Lovret, u suradnji s udrugom „MoSt“, u čišćenju okoliša Centra „Juraj Bonačić“. Turističko-ugo-

stiteljska škola njeguje volonterstvo i volontiranje kao prihvatljiv način ponašanja mladih i sa svojim klubom u idućim godinama planira ponavljati slične aktivnosti za dobrobit učenika i društva u cjelini.

VOLONTERSKI KLUB I. GIMNAZIJE

U zagrebačkoj I. gimnaziji postoji duga tradicija promicanja volonterstva organiziranjem brojnih humanitarnih akcija radi senzibiliziranja učenika za potrebe zajednice i pružanje pomoći grupama u potrebi ili članovima društva. U prilog tomu govori prepoznatljiv humanitarni događaj I. gimnazije „Kap dobrote“ koji se održava već dugi niz godina.

Od 2007. Godine, na inicijativu samih učenika, u školi samostalno djeluje Volonterski klub I. gimnazije koji postaje glavni pokretač i nositelj humanitarnih događanja i svrstava I. gimnaziju u jednu od prvih i malobrojnih škola koje imaju svoj volonterski klub.

Volonterski klub I. gimnazije okuplja više od 60 aktivnih članova koji godišnje osmisle između 20 i 30 uspješnih aktivnosti, najčešće humanitarnog karaktera, za koje je specifično da u njihovoj provedbi sudjeluju gotovo svi učenici i/ili razredi i profesori škole.

Volonterski je klub ostvario suradnju s više od 15 različitih humanitarnih udruga i institucija i pomogao im u skrbi za različite kategorije korisnika, od djece s kroničnim bolestima, preko beskućnika i djece najsiromašnijih obitelji u Hrvatskoj do starijih

i nemoćnih osoba unutar ustanova socijalne skrbi. Volonterske su akcije najčešće humanitarnog i ekološkog karaktera, a djelovanje volonterskog kluba usmjereno je od lokalnog na razini škole, preko lokalne zajednice i područja grada Zagreba, ali i drugdje, kao npr. na području Gornje Bistre, Žumberka, Brezovice, Vukovara, pa i izvan Hrvatske, međunarodnog karaktera kao npr. u akciji za djecu u Africi.

Volonterski klub i volonteri I. gimnazije stoga su zasluženo dobitnici brojnih zahvala, nagrada i priznanja: „Škola – prijatelj zajednice“ Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za inovativni model volonterstva, Nagrade Grada Zagreba „Luka Ritz – nasilje nije hrabrost“ i 3. nagrade na natječaju Volonterski Oskar za 2012. voditeljici Volonterskog kluba, nagrada Grada Zagreba „Naj-akcija 2012“.

UČENIČKI DOM ANTE BRUNE BUŠIĆA

U Učeničkom domu Ante Brune Bušića djeluje volonterski klub „Minion“ koji godišnje okupi oko 12 volontera. Volonteri kluba aktivni su u različitim ustanovama, a ponajviše na Veterinarskom fakultetu i u Dječjem domu u Nazorovoj ulici. Tijekom školske godine njihov se volonterski angažman očituje kroz pomoć djeci, starijima, slijepima, ali i životinjama.

ŠKOLA ZA MEDICINSKE SESTRE MLINARSKA

U prosincu 2013. godine 14 volontera 3. razreda Škole za medicinske sestre Mlinarska sudjelovalo je u volonterskoj akciji „Mlinarska za Dugave“. Volonteri su za samu akciju izradili plakate, ali su se angažirali i oko promocije akcije u cijeloj školi.

Sama volonterska akcija trajala je 2 sata i u tom su vremenu prikupljene osnovne higijenske potrepštine za štice i kene Doma za odgoj djece i mladeži „Dugave“. Učenici koji su sudjelovali u akciji podijelili su među sobom zaduženja kako bi bili što učinkovitiji.

Skupljenu su donaciju učenici domu predali osobno uz ugodno druženje. Osim donacije, učenici Medicinske škole odradili su i edukativni dio posjeta domu koji su u cijelosti razgledali te ukartko čuli kako se u njemu živi. Što je najvažnije, suradnja Škole i Doma i dalje se nastavlja.

ŠREDNJA ŠKOLA ZABOK

Više od trideset volontera uključilo se u akciju bojenja zidova, stolarije i namještaja kako bi prostori Srednje škole Zabok osvježeni dočekali novu školsku godinu. Uz volontere Društva „Naša djeca“, u akciji sudjeluje i Volonterski klub Srednje škole Zabok. Spomenuta je akcija dio međunarodnog projekta EU-a „Mladinske brigade“ koji Društvo „Naša djeca“ provodi s Društvom širenja uporabnih znanja iz Krškog, pa su volonteri imali priliku i nekoliko puta putovati u Sloveniju. Volonteri akciju nastavljaju i dalje, a volonterski klub polako planira što će se sve raditi u novoj školskoj godini.

Umjesto kraja...

I za kraj kroz ovu vježbu razmisli koji su tvoji sljedeći koraci. Što možeš učiniti?

Vježba Idući koraci

Svaki sudionik dobije 2 papira u drugoj boji, na njima oslika otisak svojega stopala i izreže ga škarama. Na svakom od papira napiše koji mu je idući korak koji planira poduzeti vezano za volonterski angažman. Nakon toga svaki sudionik prezentira svoje planove i razmijeni ih s ostatkom grupe.

DOKUMENTI O VOLONERSTVU KOJI TE MOGU ZAINTERESIRATI I POTAKNUTI NA VOLONTIRANJE I NA RAZMIŠLJANJE O TOME KAKO MOŽEŠ PRIDONIJETI DRUŠTVENOJ PROMJENI PUTEM VOLONTIRANJA

ETIČKI KODEKS VOLONTIRANJA

Etički je kodeks skup vrijednosti, načela i standarda kojima se usmjeruje proces organiziranog uključivanja volontera u aktivnosti za opću dobrobit, a usvojen je 2008. godine.

Etički kodeks promiče najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske. Njegov je cilj promicanje pozitivne prakse volontiranja i primjene načela i standarda volontiranja za organizatore volontiranja, volontere i korisnike njihovih usluga.

TEMELJNA NAČELA

1. NAČELO SUDJELOVANJA U DRUŠTVENIM PROCESIMA

Volontiranje predstavlja jedan od načina organiziranog uključivanja građana u društvene procese čime svaki građanin ostvaruje mogućnost doprinosa pri rješavanju problema u zajednici i utjecaja na pozitivne promjene u društvu. Volonterski angažman građana može jedino nadopunjavati, ali nikako i zamijeniti djelatnosti i funkcije za koje postoji odgovornost drugih dionika u rješavanju problema ili zadovoljavanju potreba u zajednici.

2. NAČELO DOBROVOLJNOSTI I SLOBODE IZBORA

Volontiranje podrazumijeva dobrovoljno ulaganje osobnog vremena, truda, znanja i vještina u aktivnosti za dobrobit druge osobe ili zajedničku dobrobit. Volontiranje je izraz osobne volje svakog pojedinca oslobođen od svakog oblika pritisaka.

3. NAČELO ZABRANE DISKRIMINACIJE

Pravo na dobrovoljno davanje vremena, znanja, vještina te primanje volonterskih usluga imaju svi ljudi bez obzira na dob, rasu, boju kože, jezik, vjeru, spol, spolnu orijentaciju, rod i rodno izražavanje, političko i drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, imovinsko stanje, naobrazbu, društveni položaj, bračno stanje, obiteljske obaveze, članstvo ili ne članstvo u političkoj stranci, udruzi ili sindikatu, tjelesne ili duševne poteškoće ili oboljele i druge osobne karakteristike, ako drugačije ne proizlazi iz prirode volonterskih aktivnosti.

4. NAČELO SOLIDARNOSTI, PROMOCIJE I ZAŠTITE LJUDSKIH PRAVA

Volontiranjem se preuzima odgovornost i izražava solidarnost prema svim članovima društva bez namjere stjecanja osobne materijalne koristi. Organizatori volontiranja i volonteri u radu s korisnicima poštuju najviše međunarodne i domaće standarde u području promocije i zaštite ljudskih prava koja proizlaze iz uvažavanja različitosti i osobnog integriteta svakog pojedinca.

5. NAČELO RAZVOJA OSOBNIH POTENCIJALA

Volontiranje omogućuje ljudima slobodno stjecanje novih vještina i znanja te razvoj osobnih potencijala putem cjeloživotnog učenja.

6. NAČELO INTERKULTURALNOG UČENJA I RAZMJENE

Volontiranje pruža mogućnost učenja od drugih te razmjenu iskustava između država, regija i različitih kultura. Suradnja s ljudima različitog podrijetla doprinosi smanjivanju predrasuda i stereotipa te jačanju tolerancije u međunarodnom kontekstu.

7. NAČELO ZAŠTITE OKOLIŠA I BRIGE ZA ODRŽIVI RAZVOJ

Volontiranje se obavlja u skladu s međunarodnim i domaćim standardima za zaštitu okoliša i održivog razvoja zajednice i društva.

Etički kodeks volontera, NN 55/08.

POTVRDA O KOMPETENCIJAMA⁸ STEČENIMA VOLONTIRANJEM⁹

Ministarstvo socijalne politike i mladih daje okvirni prijedlog sadržaja Potvrde o kompetencijama stečenim kroz volontiranje (članak 34. a Zakona o volonterstvu)

Volontiranje se promiče i prepoznaje kao aktivnost ili usluga od interesa Republike Hrvatske koja dovodi do poboljšanja kvalitete života, izgradnje socijalnog kapitala, osobnog razvoja, do aktivnog uključivanja osoba u društvena zbivanja te do razvoja humanijega i ravnopravnijega demokratskoga društva. Volontiranjem se pridonosi društvenom razvoju, građanskom sudjelovanju, socijalnoj koheziji i socijalnom uključivanju. Njime se stječu iskustva i razvijaju kompetencije potrebne i korisne za aktivno sudjelovanje u društvu, osobni razvoj i osobnu dobrobit. Nakana je ove potvrde pružiti podršku volonterima u prepoznavanju njihovih kompetencija (što uključuje znanja i vještine te pripadajuću samostalnost i odgovornost) stečenih kroz volonterska iskustva, radi cjelovitog predstavljanja bilo kojoj trećoj strani na zahtjev volontera.

Sukladno Zakonu o volonterstvu.

Volontiranje je dobrovoljno ulaganje osobnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit druge osobe ili za opću dobrobit, bez postojanja uvjeta isplate novčane nagrade ili potraživanja druge imovinske koristi.

I. OPĆI DIO

PODATCI O ORGANIZATORU VOLONTIRANJA			
Puni naziv organizatora volontiranja:			
Adresa:			
OIB:		Registarski broj:	
Datum i godina upisa u matični registar:		Registriran pri:	
Telefon:		e-mail:	
Kratki opis organizatora volontiranja (ciljevi, aktivnosti...):			

PODATCI O VOLONTERU/VOLONTERKI	
Ime i prezime volontera/volonterke:	
OIB:	
Naziv/i projekta/programa na kojima je volontirao/la:	
Naziv volonterske pozicije:	
Razdoblje volontiranja:	
Lokacija provođenja volonterskih aktivnosti:	

⁸ Zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (NN, 22/13.)

⁹ Zakon o volonterstvu (NN, 58/07., NN, 22/13.)

II. OPIS VOLONTERSKE POZICIJE (poslovi, zadatci i odgovornosti volontera/volonterke)

III. NAZIV, VRSTA I TRAJANJE DODATNIH OSPOSOBLJAVANJA TIJEKOM VOLONTIRANJA

IV. KOMPETENCIJE STEČENE VOLONTIRANJEM

Komunikacija na materinskom jeziku (ključne riječi za *Komunikaciju na materinskom jeziku*: primjereno izražavanje, misli, mišljenja i osjećaja; slušanje i govor; čitanje i pisanje; jasno izražavanje; razumijevanje tuđih ideja; izražavanje i tumačenje apstraktnih pojmova i sl.)

Komunikacija na stranim jezicima (ključne riječi za *Komunikaciju na stranim jezicima*: izražavanje na stranom jeziku u govoru i pismu; razumijevanje drugih koji govore/pišu na stranom jeziku; interkulturološka komunikacija i razumijevanje i sl.)

Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji (ključne riječi za *Matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji*: rješavanje svakodnevnih problema vezanih za projekte logičkim razmišljanjem i izvođenjem logičkih zaključaka; upotreba grafikona, modela i formula itd. u prezentacijama; izrada nacrtu projektnoga proračuna; korištenje tehničkom opremom; izvođenje zaključaka zasnovanih na dokazima; propitivanje znanstvenih pojmova i ideja i sl.)

Digitalna kompetencija (ključne riječi za *Digitalnu kompetenciju*: korištenje novim medijima; upotreba programa za tehničku opremu; komuniciranje i razmjena informacija kroz *on-line* komunikaciju i mreže; razvijanje kritičkog razmišljanja o informacijskoj tehnologiji i sl.)

Učiti kako učiti (ključne riječi za *Učiti kako učiti*: promišljanje o vlastitu stilu učenja; definiranje i ostvarivanje ciljeva učenja; pronalaženje, vrednovanje i procesuiranje novih informacija i znanja; upravljanje vlastitim vremenom u procesu učenja; traženje i uporaba pomoći u učenju; sposobnost korištenja novim znanjem u praksi i sl.)

Socijalna i građanska kompetencija (ključne riječi za *Socijalnu i građansku kompetenciju*: stvaranje novih društvenih kontakata i prijateljstava; suočavanje s novom situacijom vezanom za rad u organizaciji; po potrebi rješavanje sukoba; razumijevanje društvenog ponašanja i kodeksa iz drukčijeg okruženja; preuzimanje inicijative vezane za društvene i građanske teme; učinkovito i konstruktivno sudjelovanje u društvenom i poslovnom životu; sudjelovanje u građanskom životu; posvećenost aktivnom i građanskom sudjelovanju; poznavanje institucija i politika važnih za demokratsko društvo)

Inicijativnost i poduzetnost (ključne riječi za *Inicijativnost i poduzetnost*: pretvaranje ideja u praksu; kreativnost i inovativnost; preuzimanje rizika radi postizanja kvalitete; sposobnost planiranja i upravljanja projektima; osviještenost o etičkim vrijednostima i dobrom upravljanju; umrežavanje i stvaranje kontakata i sl.)

Kulturna svijest i izražavanje (ključne riječi za *Kulturnu svijest i izražavanje*: izražavanje ideja i osjećaja na kreativan način; korištenje umjetnošću, glazbom, književnošću ili medijima; promišljanje o vlastitu kulturološkom porijeklu i o kulturološkim razlikama; spremnost uključivanja u nove oblike kulturnih iskustava i sl.)

Ostalo (tijekom aktivnosti volonter/volonterka može steći nekoliko vještina vrijednih da ih se spomene uz gore navedene ključne kompetencije. Ovdje imate mogućnost da ih opišete.)

Datum i mjesto

**VOLONTER/VOLONTERKA
ORGANIZATOR/I VOLONTIRANJA**

Ime i prezime

(potpis)

M.P.

Ime/na i prezime/na

(potpis odgovorne osobe)

(potpis odgovorne osobe)

LITERATURA

- Šimunković, G., Forčić, G., Milinković, D., Kamenko, J., Šehić Relić, L.: *Generacija za V – zašto i kako organizirati volonterski program u školi?*, Volonterski centar Osijek, Osijek, 2011.
- Forčić, G., Ćulum, B., Šehić Relić, L.: *Kako ih pronaći? Kako ih zadržati? Smjernice za rad s volonterima*, SMART, Rijeka, 2007.
- Jeđud. I, Kordić, I.: *Volonterski menadžment po mjeri – smjernice za rad s volonterima u javnim ustanovama*, Volonterski centar Zagreb, Zagreb, 2009.
- Jurić D.: *Volonterski menadžment*, Volonterski centar Zagreb, Zagreb, 2007.
- Ivelja, N., Milinković, D., Škopelja, S.: *O volonterskom radu*, Udruga MI – Volonterski centar, Split, 2004.
- Ivelja, N., Škopelja, S.: *Priručnik za volontere*, Udruga MI – Volonterski centar, Split, 2001.
- Topčić, D.: *Priručnik za rad s volonterima*, Udruga MI – Volonterski centar, Split, 2001.
- Tomanjik, J., Burić, L., d'Apolito, R.: *Volonterski centar u zajednici – smjernice za uspostavljanje volonterskih centara i programa*, Volonterski centar Zagreb, Zagreb, 2009.
- Buković, N., Kamenko, J., Pekica, P., Šehić Relić, L., Travar, M., "NeuDOBan položaj" – *priručnik za suzbijanje diskriminacije mladih na tržištu rada*, Mreža mladih Hrvatske, Zagreb, 2013.
- Mikuš Kos, A.: *Prostovoljno delo v školstvu*, Slovenska filantropija, Ljubljana, 1999.
- Bežovan, G., Zrinščak, S.: *Civilno društvo u Hrvatskoj*, Naklada Jesenski i Turk, Hrvatsko sociološko društvo, Zagreb, 2007.
- Lauc, Z.: *Temeljni pojmovi lokalne samouprave*, Lokalna samouprava – hrvatska i nizozemska iskustva, Hrvatski institut za lokalnu samoupravu, Osijek, 2006.
- *Poveži se – volontiranje kao put prema većoj zapošljivosti mladih*, Udruga za razvoj civilnog društva Smart, Rijeka, 2012.
- *State of the World's Volunteerism Report*, Universal Values for Global Well-being, United Nations Volunteers, 2011.
- *The Role of Volunteerism in the Promotion of Social Development*, Gospodarsko i socijalno vijeća UN-a, 2001.
- *EU youth report*, European Commission, 2012.
- Etički kodeks volontera, NN 55/08.
- Zakon o volonterstvu, NN 58/07., 22/13.
- Edukacijski materijali Volonterskog centra Osijek, Volonterskog centra Zagreb, Udruge za razvoj civilnog društva SMART, Udruge MI Split

- <http://trinitygaprescue.org>
- <http://www.volontiram.info>
- http://article.wn.com/view/2014/05/09/Volunteer_work_becoming_more_popular_in_Hungary_Department_o/
- <http://www.crgs.co.uk/beyondclassroom/community-links>
- <http://ferenckumin.tumblr.com/post/78652345486/hungarian-high-school-students-in-community-service>
- <http://www.mobilnost.hr>
- http://www.mspm.hr/novosti/vijesti/potvrda_o_kompetencijama_stecenim_kroz_volontiranje_i_vodic_za_popunjavanje_potvrde
- <https://www.youthpass.eu/hr/>
- <http://www.worldvolunteerweb.org>

PUNOPRAVNE ČLANICE HRVATSKE MREŽE VOLONTERSKIH CENTARA

Volonterski centar Osijek
Adresa: Lorenza Jagera 12, 31000 Osijek
info@vcos.hr, 031/ 211-306
www.vcos.hr

Volonterski centar Zagreb
Adresa: Ilica 29, 10000 Zagreb
vcz@vcz.hr, 01/ 3013-058
www.vcz.hr

Volonterski centar Rijeka
Adresa: Blaža Polića 2/IV, 51000 Rijeka
marta@smart.hr, 051/ 586-551
www.smart.hr

Volonterski centar Split
Adresa: Sinjska 7, 21000 Split
kontakt@vcst.info, 021/ 329-139
www.vcst.info

Udruga Autonomni centar – ACT
Volonterski ured Međimurja
Adresa: Dr. Ivana Novaka 38, 40000 Čakovec
vum@actnow.hr, 040/ 390-047
www.volonterski-um.eu

Volonterski centar Udruge djece i mladih s
poteškoćama u razvoju ZVONO, Belišće
Adresa: Andrije Hebranga 12, 31551 Belišće
zvono@os.t-com.hr, 031/ 662-535
www.udrugazvono.hr

PRIDRUŽENE ČLANICE HRVATSKE MREŽE VOLONTERSKIH CENTARA

Volonterski centar Dubrovnik – Udruga Bonsai
Adresa: Vinogradarska 1, 20236 Mokošica
ured.vcd@gmail.com, 091/ 9511-009
www.burzadobrote.com

Volonterski centar Slavonski Brod
Adresa: Petra Krešimira IV 2, 35000 Slavonski Brod
volonterskicentarsb@gmail.com, 098/ 954-8104
www.volonterskicentarsb.wix.com

Volonterski centar Sisak
Agencija lokalne demokracije Sisak
Adresa: S. i A. Radića 2A, 44000 Sisak
ldesk-si@sk.t-com.hr, 044/ 521-227
www.lida-sisak.hr

GENERACIJA ZA V

Generacija za V – Priručnik o volontiranju za srednjoškolce obraća se prvenstveno osnovnoškolcima i srednjoškolcima i pruža im podršku u osmišljavanju i razvoju vlastitih volonterskih programa i klubova u matičnim institucijama (školama). Priručnik upoznaje čitatelje s temeljnim konceptima povezanim s volontiranjem, nudi informacije i savjete o načinu uključivanja djece i mladih u različite volonterske aktivnosti, informira o domaćim i međunarodnim prilikama za edukaciju i uključivanje u volonterske angažmane, i u konačnici predstavlja domaće i međunarodne primjere dobre prakse volontiranja djece i mladih u ustanovama iz područja odgoja, obrazovanja te skrbi za djecu i mlade. Primjeri vježbi za djecu i mlade kojima se potiče njihova interakcija, grupni i timski rad, promišljanje o različitim predstavljenim konceptima i aktualnim izazovima, poseban su doprinos ovog priručnika u didaktičko-metodičkom smislu rada s djecom i mladima s obzirom da njeguju participativne metode rada. Ovim priručnikom se nastoji osigurati adekvatan radni materijal za mlade i pružiti im podršku u osmišljavanju i provedbi volonterskih programa. U tom smislu, fotografije te izjave djece i mladih volontera koji su imali prilike sudjelovati u osmišljavanju, organizaciji i provedbi različitih volonterskih akcija u svojim ustanovama (školama, domovima), kao i sudjelovati u neformalnim edukacijama u inozemstvu imaju potencijala motivirati (mlade) čitatelje za njihove volonterske 'avanture'.

doc.dr.sc. Bojana Ćulum,
Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet u Rijeci, Odsjek za pedagogiju

Projekt sufinancira
Grad Zagreb

Projekt sufinancira
Ured za udruge Vlade
Republike Hrvatske

Projekt financira
Europska unija

ISBN 978-953-7576-04-2